PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo — Cena 50 lir — Leto XXIII. Št. 44 (6628) — TRST, sreda, 22. februarja 1967

NA SEJI MINISTRSKEGA SVETA

Sprejet zakonski odlok o uveljavitvi progresivne obdavčitve dohodkov od delnic

Predsednik republike Saragat meni, da bi bila stavka sodnikov protiustavna - Polemika med PSU in KD - Karabinjerji aretirali tri ponarejevalce vina in zaplenili velike količine ponarejenega vina

RIM, 21. — Ministrski svet je na predlog ministra za finance Pretija odobril zakonski odlok, ki ponovno uveljavlja progresivno obdavčevanje na dohodke od delnic. Pri tem pa se znižuje akontacija od prejšnjih 15 na 5 odstotkov. S tem se tudi od 28. februarja ukinja sedanji sistem, ko so se delničarji lahko odločili: ali so plačali enkratni neprogresivni davek v višini 30 odstotkov, ali pa 5-odstotno akontacijo in se je dohodek od delnic prištel ostalim dohodkom v zvezi z družinskim davkom in dohodnino.

Minister za finance Preti je današnji zakonski odlok obrazložil, da je pred tremi leti bil gospodarski položaj težaven in da je zlasti prišlo do bega kapitala v tujino. Sedaj se je gospodarsko stanje popravilo in so odpadli razlogi za enkratno obdavčenje.

Zakonski odlok je samo delni kompromis, saj so v celoti prevladala stališča socialistov in zlasti levice PSU, ki je odločno zahtevala, da se prekine s sistemom enkratnega neprogresivnega obdavčenja, in ki je popustila le glede višine akontacije. To pa je Preti obrazložil predvsem s tehnično argumentacijo, češ da so hoteli upoštevati potrebe manjših delničarjev, katerih dohodki ne dosežejo 15 odstotkov akontacije in katerim so morali del akontacije vračati, zaradi česar so višino akontacije znižali na 5 odstotkov.

Isti zakonski odlok upošteva izjemen položaj deželi s posebnim statutom, ko je na primer Sicilija uveljavila poseben režim, kot tudi nekatere izjemne primere državljanov tuje narodnosti ter podobno.

Na predlog ministra za sodstvo Realeja je ministrski svet tudi odobril zakonski predlog o preureditvi vrhovnega sodnega sveta. Predvsem gre za drugačen in bolj demokratičen sistem izvolitve članov, vrhovnega sveta. Tako bodo od sedaj vse kategorije sodnikov volili na osnovi enotnega vsedržavnega seža in na osnovi predlogov, ki bodo vsebovali dvojno število kandidatov, kot jih bodo izvolili. Zakonski predlog predvideva tudi druge spremembe pri delovanju sveta kot tudi pri financiranju.

Predsednik republike Saragat je na zasedanju vrhovnega sodnega sveta avtoritativno posegel v debato, ki se vodi med sodniki v Italiji, ali lahko napovedo stavko, ali pa tega zaradi svojega izrednega položaja ne morejo. Saragat je odločno zanikal možnost stavke sodnih organov, kar je obširno utemeljil s pravnimi razlogi in predvsem z določili ustave. Med drugim je ugotovil, da je sodstvo nadzorni organ nad policijo, ki bi v primeru stavke sodnikov prevzela protiustavno tudi njih dolžnosti.

Med socialisti in demokristjani je prišlo nenadoma do dokaj žolčne polemike, kdo je glasoval na tajnem glasovanju o zakonskem odboru o zavarovanih ustanovah proti vladi, ali bolje, iz katerih vrst so bili «prosti strelci». Današnji «Avanti» obtožuje, da je skupina demokristjanskih poslancev, povezanih s Federconsorzi, na predlog komunistov zahtevala tajno glasovanje, ki je dalo znani rezultat. Danes je take obdolžitve ostro zavrnil predsednik demokristjanske skupine v senatu Gava, glasilo KD «Il Popolo» pa je objavilo dokaj oster komentar. Seveda pa «Avanti» ni ostal dolžan in bo jutri v krajšem komentarju vprašal sen. Gavo, kako je lahko tako prepričan, da noben demokristjanski senator ni oddal nasprotnega glasu, da pa bo v kratkem imela demokristjanska senatorska skupina odlično priložnost, da jasno izrazi svojo voljo.

Že včeraj sta tako KD kot CISL uradno zanikali vesti, da bi prejemali sredstva iz fondov CIA. Gre za vest, ki jo je objavil znani ameriški časnikar Drew Pearson v «New York Times», da je ameriška obveščevalna služba «Central Inteligence Agency», znana po svojih kraticah CIA, financirala s skrivnimi fondi različna politična gibanja in po teh vesteh menda tudi volilne kampanje KD. Levičarski tisk piše, da se na tak način lahko razume skrajni atlantizem nekaterih demokristjanskih krogov.

V poslanski zbornici se nadaljuje razprava o proračunu. Danes je govorilo pet poslancev. V senatu pa razpravljajo o Kalabriji.

Nadaljuje se «operacija vino Ferrari» in danes je ministrstvo za zdravstvo uradno sporočilo, da so aretirali druge tri osebe, ki so obdolžene «kriminalnega združevanja» in drugih kaznivih dejanj v zvezi z razpečevanjem vina. V istem poročilu se omenjajo rezultati obsežne preiskave karabinjerjev in se navaja na tisoče hektolitrov ponarejenega vina, ki so ga zaplenili v skoro vseh pokrajinah Italije.

Minister za zdravstvo Mariotti je v zvezi s to obsežno sanitarno-protikriminalno akcijo izjavil, da ima Italija žalosten rekord ponarejanja vina, istočasno pa eno najbolj kvalitetnih vinskih proizvodenj. Zato je treba voditi odločno borbo proti ponarejanju in je povsem pravilno, da se objavijo imena tvrdk ter imena obdolžencev. Samo na tak način se bo lahko utrdil sloves italijanskega vina, ki ga upravičeno uživa na svetu. Minister je tudi poudaril, da je preprečevanje in ugotavljanje ponarejanj sedaj olajšano zaradi moderne zakonodaje, še vedno pa so težave zaradi nezadostne opreme in kapilarne organizacije, ker primanjkujejo ustrezna sredstva.

Na tiskovni konferenci so predstavniki združenja zasebnih lekarn obrazložili razloge, zaradi katerih so sklenili s 1. marcem prekiniti neposredno izdajanje zdravil zavarovancem, tako da bodo morali ti najprej plačati zdravila in kasneje zahtevati od zavarovalne ustanove vračilo, podobno kot je že bilo z zdravniškimi pregledi med sporom z zdravniki. To utemeljujejo, ker že tri leta ni obnovljena konvencija z INAM in drugimi zavarovalnimi ustanovami in predvsem, ker po sedanjem sistemu kreditirajo INAM za zelo visoke vsote in so lekarnarji zato v težavah. Posebno poglavje velja za tržaško in goriško pokrajino, kjer je poseben status in za katerega zahtevajo «normalizacijo, kot je stanje v vsedržavnem okviru».

Danes so po vsej Italiji stavkali sodni kanclisti in je skoro povsod prišlo do popolne paralizacije dela na sodiščih. Tako poročajo iz Rima, Genove, Milana in Neaplja, da ni bilo pred nobenim sodnim organom rednih razprav.

Tajništvo FIOM je ministroma za proračun in za državne udeležbe pismeno izrazilo zaskrbljenost zaradi prvih ukrepov v zvezi z načrtom CIPE o ladjedelnicah z državno udeležbo. FIOM-CGIL zahteva konkretne obveznosti, da se ohrani raven zaposlitve in da se pričnejo razgovori, ki naj zajamejo celotno problematiko.

Preiskava o umoru Kennedyja

WASHINGTON, 21. — Okrožni tožilec New Orleansa Jim Garrison je danes izjavil, da bo «našel, aretiral in obtožil» ljudi, ki so povezani z umorom Kennedyja, ker so vedeli za zaroto in so o njej molčali ter so ji na druge načine pomagali. Dejal je, da je on raziskoval točke, glede katerih se Warrenova komisija ni zanimala. Zaključil je: «Mislim, da preiskava komisije Warren ni imela uspeha in je bila nepopolna. Pri ustanovitvi Warrenove komisije in njenega aparata niso poskrbeli, da bi učinkovito pretehtali sume. Bilo je preveč informacij o nekaterih točkah in premalo informacij o drugih.»

Zvezni funkcionarji, ki so delovali v Warrenovi komisiji, so izjavili, da je Garrisonova preiskava propaganda v politične namene. Dalje so izjavili, da odklonitev Garrisona, da bi izročil svoje informacije pravosodnemu departmaju, češ da bi Washington zaviral preiskavo, ni v korist državnemu funkcionarju in spravlja v dvom njegove trditve.

Nekateri funkcionarji so v zvezi s sinočnjo Garrisonovo izjavo, češ da bo poteklo nekaj mesecev preden bodo koga aretirali, in to zaradi prezgodnjega pisanja nekaterih listov, izjavili, da to pomeni, da se Garrison umika, čeprav nadaljuje svojo publiciteto.

Neki član kongresa je izrekel mnenje, da hoče Garrison, ki je znan za skrajnega desničarja, vmešati kubanske komuniste v zatrjevano zaroto, da bi ošibil trditve tistih, ki pravijo, da so bili v zaroto vmešani konservativci iz Teksasa.

Nekateri zvezni funkcionarji so izrekli mnenje, da je Garrison formuliral svoje teorije iz želje, da izboljša svoj položaj, ker namerava kandidirati za guvernerja v državi Louisiani.

XI. ZASEDANJE RAZOROŽITVENE KONFERENCE

Včeraj so govorniki predvsem omenjali pogodbo proti širjenju jedrskega orožja

U Tantova in Johnsonova poslanica - Francija ne bo podpisala morebitne pogodbe

ŽENEVA, 21. — Danes se je v Ženevi začelo 11. zasedanje razorožitvene konference, pri kateri sodeluje 17 držav (Francija je vedno odsotna). V začetku so prebrali poslanico glavnega tajnika OZN U Tanta. V svoji poslanici poudarja U Tant, da je odbor dobil na zadnjem zasedanju skupščine OZN nalogo, da išče sporazume o številnih vzporednih razorožitvenih ukrepih, ki gredo od neširjenja jedrskega orožja do prekinitve vseh jedrskih poskusov, od prepovedi uporabe jedrskega orožja do ukinitve tujih oporišč v Aziji, Afriki in Latinski Ameriki.

V poslanici izraža upanje, da bo sedanje zasedanje v celoti opravičilo pričakovanje sveta. Ugotovil je zatem, da bo moral odbor na podlagi priporočil skupščine posvetiti največjo pozornost ukrepom, ki naj odstranijo nevarnost jedrske vojne. Pripomnil je, da so v tem smislu že napredovali, in je omenil nedavni sporazum o prepovedi pošiljanja jedrskega orožja v vesolje in o določitvi Latinske Amerike za neatomsko področje. Poudaril je, da ti ukrepi prispevajo k zmanjšanju medsebojne napetosti.

Na današnji seji je bilo glavno vprašanje neširjenje jedrskega orožja. Posamezni govorniki so izjavili, da bo treba zadevno pogodbo pripraviti ob posvetovanju z vsemi prizadetimi strankami.

Današnji seji je predsedoval egiptovski delegat Husein Kalaf, ki je dal najprej besedo sopredsedniku konference, ameriškemu delegatu Fosterju in sovjetskemu delegatu Rosinu. Ameriški delegat je izjavil, da je vprašanje neširjenja atomskega orožja prav gotovo najvažnejše in najnujnejše med ukrepi, ki jih je glavna skupščina priporočala odboru. Omenil je, da so bila glede tega dolga posvetovanja s Sovjetsko zvezo ter posvetovanja med zavezniki NATO. Zatem je prebral Johnsonovo poslanico, ki pravi med drugim: «Želimo pravičen sporazum, ki mora jamčiti boljšo varnost za vse. Biti mora popoln in vsebovati tudi miroljubne eksplozije, ki se ne morejo razlikovati od eksplozij v vojaške namene, in končno ne sme škodovati raziskovanju v miroljubne namene.» Zatem pravi, da so ZDA pripravljene dati na razpolago nejedrskim državam rezultate svojih atomskih raziskovanj v miroljubne namene ter dati potrebna jamstva, da se zagotovi vsem nejedrskim državam tehnološki razvoj na tem sektorju. Poslanica se zaključuje: «Sporazum o pogodbi, ki naj prepove atomsko širjenje, bo zgodovinski preobrat na dolgi poti, ki smo jo prehodili, da bi obvladali atom. Sporazum bo omogočil nadaljnje korake za zmanjšanje jedrskega oboroževanja. Zdrava pamet nam kaže, da ne gre za izbiro med koristmi jedrskih in nejedrskih držav: je samo skupna, strašna nevarnost.»

Voditelj sovjetske delegacije Rošin je v svojem govoru obsodil ameriško vojno v Vietnamu ter Zahodno Nemčijo, ki skuša preprečiti sklenitev sporazuma. Pripomnil je, da ta dejstva ne lajšajo poti, ki pelje do splošne in popolne razorožitve. Skliceval se je nato na številne resolucije zadnjega zasedanja skupščine OZN, zlasti pa na resolucijo, ki se tiče neširjenja atomskega orožja. Zatem je opozoril na druga razorožitvena vprašanja, kakor so prekinitev vseh jedrskih poskusov in ukinitev tujih vojaških oporišč:

Na Rošinovo kritiko sta odgovorila ameriški in britanski delegat. Lord Chalfont je glede Nemčije izjavil: «Bonska vlada ne ovira sklenitve sporazuma. Dvomi in negotovosti, ki nastajajo glede pogodbe, ne prihajajo samo z nemške strani. Ta odbor bo moral odstraniti vse ugovore.»

Mehiški delegat Garcia Robles je obrazložil nedavni sporazum o neatomskem področju v Latinski Ameriki. Izrazil je upanje, da bo sporazum za zgled in da bo pripeljal do sklenitve pogodbe proti širjenju atomskega orožja.

Prihodnja seja bo v četrtek. Sklenjeno je namreč bilo, da bo imel odbor dve seji na teden.

V zvezi s stališčem Francije do pogodbe proti širjenju atomskega orožja so danes objavili uradno izjavo, ki pravi: «Glede pogodbe proti širjenju jedrskega orožja se v pooblaščenih krogih poudarja, da se stališče Francije ni menjalo in je dobro znano. Francoska vlada ne bo zavzela stališča do določb pogodbe, ki je nima namena podpisati.»

120-odst. povečanje avto prometa s SFRJ

BEOGRAD, 21. — Po najnovejših podatkih zveznega zavoda za statistiko je lani prispelo v Jugoslavijo 9.100.000 potniških vozil z nad 26 milijoni potnikov, to je za 120 odst. več kot leta 1965. Največ vozil je bilo z italijansko registracijo, in to ne samo zaradi malega obmejnega prometa, saj so vozila z italijansko registracijo, ne upoštevajoč vozila v malem obmejnem prometu, na prvem mestu pred vozili z avstrijsko, zahodnonemško, francosko in holandsko registracijo. Poleg potniških vozil je lani prišlo preko jugoslovanskih meja 23.000 tujih tovornih vozil s 83.000 tonami blaga, kar je nekaj več kot leta 1965.

SARAJEVO, 21. — Industrijska proizvodnja v Bosni in Hercegovini je bila po podatkih zbornice v januarju za 21,1 odstotka nižja kot decembra lani. Kot poglavitni razlog navajajo ostro zimo in sneg, ki sta v nekaterih mestih skoraj ohromila preskrbo s surovinami. Tudi izvoz je bil manjši. Januarja so izvozili le za 80,5 milijona dolarjev blaga, kar je približno 75 odstotkov izvoza iz januarja lani.

DANES

Ministrski svet je danes sprejel zakonski odlok, s katerim se obnavlja progresivna obdavčitev dohodkov od delnic. Pred tremi leti so uvedli tako imenovano «cedolare seca», kar je pomenilo, da so lahko veliki delničarji plačali enkraten davek v višini 30 odstotkov ugotovljenega dohodka in se s tem izognili progresivni obdavčitvi. Prišlo je celo do takega absurda, da je znašal progresivno obdavčljivi dohodek lastnika FIAT Angelija komaj bore štiri milijone lir. S tem pa se je zaključila tudi ena izmed bitk, ki so jih v okviru vlade pričeli socialisti, da se vsaj delno uvede socialna pravičnost pri obdavčitvi, in kot je ugotovil Giollitti, gre samo za prvi korak k davčni reformi.

Ženevski razorožitveni konferenci, ki se je včeraj nadaljevala, je poslal U Tant poslanico, v kateri je rečeno, da ima od OZN nalogo, da išče sporazume od neširjenja jedrskega orožja do prekinitve jedrskih poskusov. U Tant poudarja nedavni sporazum o prepovedi pošiljanja jedrskega orožja v vesolje in o neatomskem področju v Latinski Ameriki. Sedemnajst delegatov (Francija je odsotna) je včeraj razpravljalo samo o prepovedi širjenja jedrskega orožja in delegat ZDA je prebral Johnsonovo poslanico, v kateri je med drugim rečeno, da sporazum «ne bi smel škodovati raziskovanju v miroljubne namene», sicer pa da «nam zdrava pamet kaže, da ne gre za izbiro med koristmi jedrskih in nejedrskih držav: gre za skupno, strašno nevarnost.» Delegat SZ je obsodil ameriški napad v Vietnamu in Zahodno Nemčijo, ki skuša sklenitev sporazuma preprečiti. Angleški delegat pa je izjavil, da «bonska vlada sporazuma ne ovira». Francija je svoje stališče sporočila v uradni izjavi, da «ne bo zavzela stališča do pogodbe, ki nima namena podpisati.» Kiesinger je ponovil že znano stališče, da ne bo podpisal nobenega «nevarnega kompromisa». Neki hamburški fizik je predlagal, naj se za atomske reaktorje uvede avtomatično nadzorstvo.

Največjo senzacijo pa je včeraj povzročila vest, da je ameriška obveščevalna služba financirala številne organizacije doma in v tujini, med katerimi je tudi Mednarodna sindikalna organizacija CISL, v katero je včlanjena tudi italijanska demokristjanska CISL in da je pošiljala denar tudi skrivaj italijanski demokristjanski stranki. Toda Robert Kennedy je izjavil, da so bili sklepi o financiranju, vsaj kar se tiče mladinske študentovske organizacije in drugih, vzajemni in da so o financiranju odločali vedno predsedniki ZDA.

Glede Vietnama je včeraj de Gaulle izjavil kambo kemu princu Sihanuku, da skupno obsojata vojno v Jugovzhodni Aziji, ki se ne more zaključiti drugače kot s prenehanjem tuje intervencije in s sporazumom med vsemi prizadetimi o pravici vietnamskega ljudstva, da samo odloča o svoji usodi, z nevtralizacijo Jugovzhodne Azije in z obnovo uničenih področij. Dopisnik praškega radia iz Hanoja pa je sporočil, da sta se Kitajska in Severni Vietnam sprla, ker hanojska vlada potrebuje mnogo vojakov ne pa vagone brošur in knjig o «kulturni revoluciji». Predstavnik Bele hiše je dejal, da je Johnson mnenja, da bi ukinitev bombardiranja pomenilo «izpraznitev svoj samokres ter vabiti drugo stran, naj strelja». Hkrati je v Kaliforniji več sto ljudi demonstriralo proti vojni v Vietnamu.

Včeraj se je začelo v Moskvi zasedanje SEV, na katerem bodo govorili o krepitvi funkcij skupne banke, koordinaciji petletnih načrtov itd.

Po najnovejših vesteh bo Sukarno že danes odstopil, toda te vesti niso potrjene.

Število žrtev povodnji v Braziliji, ki je znašalo 200 mrtvih, je narastlo včeraj na 450 mrtvih in na 30.000 oseb brez strehe.

Bonn nadaljuje ofenzivo glede atomskega orožja

Wehner o odnosih z Vzhodno Nemčijo

BONN, 21. — Hamburški fizik prof. Carl Friedric von Wieszaecker je danes pred delovno skupino za zunanjo politiko v parlamentarni skupini demokristjanov izrekel nekatere spremembe v načrtu pogodbe proti širjenju jedrskega orožja. Govoril je o posledicah, ki bi jih pogodba mogla imeti v svoji sedanji obliki na nemško znanstveno raziskovanje, in je zlasti poudaril, da pogodba ne bo smela preprečiti razvoja zahodnonemških reaktorjev. Ker je za graditev reaktorjev potreben plutonij, ki se lahko uporablja tako v vojaške kakor v miroljubne namene, bo po njegovem mnenju vse odvisno, kako bo pogodba urejala bistveno vprašanje nadzorstva.

Glede tega bo moral Bonn torej odkrito govoriti z Američani, ker ni dopustno, da bi bila Zahodna Nemčija prisiljena odkriti vsemu svetu svoja odkritja na tem sektorju, medtem ko velika država, kakor so ZDA, ni dolžna tega storiti. Predlagal je, naj se za reaktorje uvede avtomatično nadzorstvo s primernimi aparati, ki bi jih od časa do časa pregledali.

Tudi kancler Kiesinger je po radiu ponovil, da pogodba proti širjenju jedrskega orožja ne bo smela povzročati tehnološke razlike med atomskimi in neatomskimi državami. Zaradi tega ne bo Zahodna Nemčija sprejela na tem sektorju «nobenega nevarnega kompromisa».

Državni tajnik za informacije von Hase pa je zanikal govorice, da so se poslabšali odnosi med bonsko vlado in ameriškim poslanikom v Bonnu prav v zvezi s to pogodbo. Dejal je: «Zvezna vlada poudarja, da ji je na tem, da ohrani dobro diplomatsko sodelovanje z Washingtonom s pomočjo ameriškega poslaništva. Dejstvo, da je potrebno diskutirati med prijatelji o vprašanjih, glede katerih niso interesi enaki, ne more kompromitirati teh dobrih odnosov.»

Minister za združitev Wehner je po radiu izjavi, da je bonska vlada pripravljena vključiti tudi Vzhodno Nemčijo v svojo ponudbo za izmenjavo slovesnih izjav o odpovedi uporabe sile.

Skicujoč se na Poljsko je Wehner izjavil, da bi pobuda o izmenjavi takih izjav mogla «predstavljati zelo koristen most za zbližanje in spravo med narodi do dokončne rešitve z mirovno pogodbo.» Poudaril je, da bo meje združene Nemčije lahko svobodno določila samo vlada vse dežele.

Zatem je kritiziral izjave predstavnika združenja sudetskih Nemcev Sebohma, češ da je muenchenski sporazum iz leta 1938 še veljaven in da ga lahko nadomesti samo nova mednarodna pogodba. Wehner je dejal, da se to mnenje ne skuda z mnenjem bonske vlade. Pripomnil je, da «bi bilo tragično, če bi bila nemška politika obsojena na nemoč, ker bi se dala paralizirati» s takimi problemi. Po njegovem mnenju ne more biti muenchenska pogodba več upravičena, ker mora veljati kot odločilen korak k drugi svetovni vojni.

Splošne volitve v Indiji

Indijske ženske čakajo pred volilnim sedežem, da pridejo na vrsto

NOVI DELHI, 21. — Splošne volitve v Indiji, ki so se začele prejšnji teden v sredo, so se danes končale in takoj so začeli pregledovati glasovnice. Volilna udeležba se je vrtela okoli 60 odstotkov.

Dosedanji izidi kažejo, da bo kongresna stranka utrpela večje izgube v dveh delih Indije. V prestolnici je desničarska nacionalistična stranka dobila do sedaj 19 od 56 sedežev, dočim jih je bobska kongresna stranka samo 8. V južni državi Kerali so komunisti in stranke, ki so povezane z levo fronto, dobile do sedaj 66 sedežev od skupnih 133, medtem ko jih je kongresna stranka dobila šest. V drugih delih države pa je položaj kongresne stranke mnogo boljši in si je v eni državi že zagotovila absolutno večino.

V Kerali sta «kitajska» in «sovjetska» komunistična stranka sklenili premirje in se povezali v enotno fronto z muslimansko zvezo in z drugimi manjšimi strankami. Kakor je znano, je bila v Kerali že komunistična vlada, ki pa je bila razpuščena dve leti po volitvah leta 1956 zaradi vrste množičnih demonstracij in krvavih neredov.

POROČILO DOPISNIKA PRAŠKEGA RADIA

Spor med Hanojem in Pekingom glede mirovnih pogajanj

Polni vagoni kitajskega propagandnega materiala v Severnem Vietnamu - Johnson je sporočil, da bo nadaljeval bombardiranje

PRAGA, 21. — Hanojski dopisnik praškega radia poroča, da sta Kitajska in Severni Vietnam sprta glede nadaljevanja vietnamske vojne. Kitajska zagovarja stalno vojno in odkrito izjavlja, da «to, kar Vietnamska demokratična republika potrebuje, ni politika, temveč mnogo vojakov». Severni Vietnam pa je pripravljen pogovarjati se z ameriškimi predstavniki za konec vojne, ko bi se ustavilo bombardiranje Severnega Vietnama. Radio dodaja, da Kitajska poplavlja ves Severni Vietnam «s polnimi vagoni brošur in knjig» o kitajski kulturni revoluciji, in da Kitajci, ki živijo v Severnem Vietnamu, vodijo v vsej državi kitajsko propagando.

Predstavnik Bele hiše je izjavil, da je predsednik Johnson mnenja, da bi ukinitev bombardiranja Severnega Vietnama pomenila «izpraznitev svoj samokres» ter vabiti drugo stran, naj strelja.

V vladnih krogih izjavljajo, da se bo bombardiranje Severnega Vietnama nadaljevalo kljub temu, da je tajnik za obrambo McNamara izjavil, da s tem niso mogli «zaustaviti prihajanja ljudi in materiala na jug ali ošibiti borbenost Severnega Vietnama».

Na univerzi v Stanfordu v Kaliforniji je več sto ljudi demonstriralo proti vojni v Vietnamu ob koncu govora podpredsednika Humphreyja. Ko je Humphrey zapustil dvorano, so demonstranti kričali «sramota» in policaji so jih le s težavo zadrževali.

Ameriški bombniki «B 52» so preteklo noč odvrgli več ton bomb na neko področje blizu kraja Quang Ngai, da bi preprečili umik osvobodilnim četam. Na kopnem ni bilo večjih spopadov v zadnjih 12 urah.

PO DEVETIH LETIH

Vukmanović odstopil Zaposlovanje mladine

BEOGRAD, 21. — Predsednik centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Svetozar Vukmanović je na današnji seji predsedstva centralnega sveta zaprosil, da ga razrešijo dolžnosti predsednika. V obrazložiti svoje ustne prošnje je Vukmanović dejal, da je predsednik že nad devet let in da je popolnoma naravno, da se izvoli nekdo drug. Na seji je bilo sklenjeno, da komisija centralnega sveta za reorganizacijo sindikatov predloži do prihodnje seje kandidata za novega predsednika, ki bi bil izvoljen na plenarni seji centralnega sveta verjetno konec marca.

Največji del današnje seje je bil posvečen kadrovski politiki v delovnih organizacijah in izobrazbi delavcev. Razprava se je vrtela okrog dobro znanega in v dnevnih listih skoraj vsak dan ponovljenega dejstva, da se delovne organizacije branijo sprejeti nove mlade strokovne kadre, da so na mnogih vodilnih delovnih mestih ljudje brez ustrezne strokovne izobrazbe. Slišala so se mnenja, da se to vprašanje ne sme prepustiti samo delovanju gospodarskih zakonov, t. j. čakati, da podjetja na lastni koži občutijo potrebo namestitve novih strokovnih kadrov, temveč da bi bili potrebni tudi nekateri drugi ukrepi. Padel je med drugim predlog, naj bi na primer banke pri zahtevah po kreditih postavile podjetjem pogoj, da izboljšajo strokovno strukturo zaposlenih in da se za vodilna mesta sprejmejo načela ponovne izvolitve, t. j. da se vodilna mesta, čeprav so zasedena, od časa do časa razpisejo natečaji, tako da bi za ta mesta konkurirali poleg starih tudi novi strokovnjaki. Vprašanje zaposlitve novih mladih kadrov postaja vedno bolj pereče, kar dokazuje med drugim tudi pismo, ki ga je danes poslal okrajni komite Zveze mladine okraja Karlovac občinskim skupščinam, komitejem Zveze komunistov in vodstvom vseh političnih organizacij karlovškega okraja. V pismu se zahtevajo nagli ukrepi in da se zaposlijo vsaj nekateri od 450 mladih, ki so končali strokovne višje in visoke šole, ki se ne morejo zaposliti. Pismu najostreje kritizira mahinacije v zvezi z zaposlovanjem s formalnimi natečaji in se zavzema za javne in stvarne natečaje.

Zasedanje SEV

MOSKVA, 21. — Davi se je začelo v Moskvi 28. plenarno zasedanje izvršnega odbora SEV. Zasedanje se bo nadaljevalo do petka. Nocoj so v poučenih krogih izjavili, da bodo na zasedanju govorili o krepitvi funkcij skupne banke. Poleg tega bodo govorili o možnosti koordiniranja petletnih načrtov za gospodarsko sodelovanje v osmih državah članicah. Govorili bodo dalje o tehnično znanstvenem sodelovanju, o izmenjavi tehnikov, znanstvenikov, študentov, o koordiniranju gospodarskih reform, ki se sedaj izvajajo, ali pa se pripravljajo.

Skupna banka naj bi se iz središča za knjigovodstvo spremenila v pravi kreditni in finančni zavod. Proučujejo tudi reformo plačilnih sistemov. Banka baje lahko že daje predujme, ker razpolaga z zlatimi rublji.

Kar se tiče delitve dela in specializacije v proizvodnji, nameravajo razširiti izkušnje mešanih družb. Proučujejo tudi napore za standardizacijo proizvodov ter razmišljajo o možnosti izmenjave in sodelovanja med posameznimi podjetji tudi zunaj meja. Poleg tega razpravlja izvršni odbor o možnosti, da se sodelovanje raztegne tudi na nove sektorje, kakor so lahka industrija, turizem, izdelovanje kmetijskih strojev itd.

Agencija Tass poroča, da bodo na sedanjem zasedanju skušali doseči sporazum, s katerim bi koncentrirali v Sovjetski zvezi, Vzhodni Nemčiji in ČSSR izdelovanje kemijskih vlaken. S tem upajo, da se bo povečala proizvodnja.

Rapacki v Londonu

LONDON, 21. — Poljski zunanji minister Rapacki je prišel danes na sedemdnevni uraden obisk v London. Na letališču ga je sprejel britanski zunanji minister Brown.

Rapacki je časnikarjem izjavil, da bodo predvsem govorili o Evropi in znova bodo govorili tudi o njegovem načrtu, ki ga je pripravil pred 10 leti za pomirjenje v Evropi.

Jutri bo Rapacki kosil z Brownom, popoldne pa se bosta sestala v zunanjem ministrstvu. Posvetovanja se bodo nadaljevala v četrtek, ko se bo Rapacki sestal tudi z voditeljem opozicije Heathom. V petek pa bo Rapacki na kosilu pri Wilsonu.

Predvideva se, da bodo govorili o Nemčiji, o Vietnamu, o odnosih med Vzhodom in Zahodom, o Kitajski, razorožitvi, neširjenju jedrskega orožja in o odnosih med obema državama. Zadnjikrat je bil Rapacki na obisku v Londonu decembra 1964.

Nocoj je skupina laburističnih poslancev predložila v spodnji zbornici resolucijo, s katero poziva britansko vlado, naj prizna mejo na Odri in Nisi kot poljsko mejo.

Zelo napeto v Džakarti

DŽAKARTA, 21. — Danes se je razširila govorica, da bo predsednik Sukarno jutri odstopil, vendar pa teh govoric ne potrjujejo. Na vsak način je politično stanje dokaj zmedeno. Zatrjuje se, da je general Suharto izjavil, da, če ne bo Sukarno odstopil, ga bo 7. marca ljudski posvetovalni kongres odstavil in da je vojska pripravljena nastopiti, da zagotovi izvedbo sklepov kongresa.

Iz bojazni reakcije Sukarnovih pristašev so sprejeli posebne ukrepe. Suharto je predsedoval sestanku vojaških poveljnikov; jutri bo nov sestanek. Posebna brigada padalcev je v stalni pripravljenosti. Govori se, da so se skupine, naklonjene Sukarnu zbrale v Džakarti.

Magnago v Innsbrucku

BOCEN, 21. — Predsednik SVP Magnago se je danes sestal v Innsbrucku s predsednikom deželne vlade Wallnoeferjem. Razpravljala sta o italijanskih ponudbah za globalno rešitev južnotirolskega vprašanja kot jih je v razgovoru predsednik vlade Moro sporočil Magnagu, in kot so o njih razpravljali na zadnjem sestanku vodstva stranke.

VELIKO RAZBURJENJE V ZDA

Vsestranska reakcija na razkritja glede CIA

Senator R. Kennedy zagovarja mednarodno dejavnost te obveščevalne organizacije

WASHINGTON, 21. — Ves ameriški tisk obširno piše o razkritjih v zvezi z ameriško obveščevalno službo (CIA), ki je financirala številne organizacije doma in v tujini, ki so ji pošiljale vohunske informacije. Veliko senzacijo je vzbudilo razkritje časnikarja Pearsona v «New York Timesu», ki je objavil daljši seznam teh organizacij. Med temi so Mednarodna sindikalna organizacija CISL (v kateri je včlanjena tudi italijanska CISL), Mednarodna zveza demokristjanske mladine, Mednarodna zveza Pax romana, protestantska organizacija Young Women's Christian Asociation, Mednarodna konferenca študentov na Holandskem, študentovske organizacije v nekaterih afriških in azijskih državah in mnoge druge.

Pearson piše, da je CIA pošiljala denar tudi italijanski demokristjanski stranki. Med drugim pravi: «CIA je skrivaj pošiljala velike zneske denarja v Italijo za financiranje Krščanske demokracije.»

Zveza belgijskega tiska je sklenila začasno prekiniti plačevanje svojih deležev mednarodni zvezi časnikarjev, ki je tudi omenjena v seznamu ustanov, ki so dobivale denar od CIA. Na prihodnjem občnem zboru zveze bodo razpravljali, ali naj izstopijo iz Mednarodne zveze časnikarjev.

Svetovna zveza mladine, ki ima svoj sedež v Bruslju, je danes zanikala, da je dobivala denar od CIA. Priznava, da je dobivala podporo od organizacije Foundation For Youth and Affairs (Organizacija, ki je baje tudi bila povezana s CIA), toda poudarja, da nikakor ne misli, da je podpora, ki jo je dobivala, prihajala iz tajnih skladov, ker so podporo dobivali brez vsakih pogojev.

Študentovski odbor zahodnoberlinske univerze je zahteval preiskavo v zvezi s člankom v «New York Timesu», ki govori o dejavnosti CIA na tej univerzi.

Senator Robert Kennedy je danes izjavil, da bi bilo zgrešeno zvaliti na CIA krivdo, ker je financirala študentovske in druge organizacije. Izjavil je, da zadevni sklepi niso bili sprejeti enostransko, temveč so bile te odločitve v vladah Eisenhowerja, Kennedyja in Johnsona predložene v odobritev vsem prizadetim vladnim organizmom, vštevši Beli hiši. «Če je šlo za zgrešeno politiko, je treba upoštevati, da je bila ta politika plod ne samo CIA, temveč vsake uprave. Vsako odločitev CIA so odobrili drugi.» Poudaril je nato, da je CIA organizacije «neprecenljive koristi», in je pripomnil, da za sedaj ne more izreči mnenja o najprimernejšem načinu, kako naj se financira privatna mednarodna dejavnost, ki pa je koristna za državo.»

Vreme včeraj: najvišja temperatura 8,3, najnižja 6,3, ob 19, uri 8 stopinj, zračni tlak 1009,2 narašča, vlaga 83 odst., veter 4 km jug, nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 7,3 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 22. februarja Marjeta
Sonce vzide ob 6,57 in zatone ob 17,40. Dolžina dneva 10,43. Luna vzide ob 14,36 in zatone ob 6,00.
Jutri, ČETRTEK, 23. februarja Marta

SEJA DEŽELNEGA SVETA

Zvišanje tarif v Javnih skladiščih je bilo zaradi višjih plač neizbežno

Odgovora glede prodaje materiala v Sv. Marku in občnega zbora CRDA
Tržaški urbanistični načrt bo začela dežela proučevati čez 2 meseca

Včerajšnjo sejo deželnega sveta so izjemno skoraj vso posvetili odgovorom na vprašanja svetovalcev, tako da niso začeli razpravljati o obračunih za leto 1964 in 1965, kar so odložili na danes. Poleg tega pa so tudi izvolili namestnika člana odseka deželnega upravnega sodišča za volilne spore, in sicer Luciana Pellegrinija iz Trsta.

Odbornik za trgovino in industrijo Marpillero je odgovoril prof. Semi (KPI) v zvezi s sklepi občnega zbora delničarjev CRDA glede likvidacije podjetja. Rekel je, da je deželna uprava vedela za občni zbor, saj ga je upravni svet redno sklical z objavo v Uradnem listu od 10. decembra 1966. Dodal je, da na občnem zboru 28. decembra niso sklenili, da se podjetje likvidira, marveč so delničarji proučili krizo v ladjedelstvu in ukrepe oblasti za njegovo preosnovo. Zatem je odbornik omenil koncentracijo ladjedelske industrije v Italcantieri s sedežem v Trstu. Na občnem zboru so sprejeli sklep o vključitvi Sv. Marka v Tržaški arzenal z izjemo delavnic za mostove in žerjave. Zatem je omenil podpis sklepa o združitvi ladjedelnic v Trstu in dodelitev delnic Italcantieri za 13 milijard in 700 milijonov podjetju CRDA.

Isti odbornik je odgovoril prof. Semi na vprašanje glede razprodaje raznega materiala v ladjedelnici Sv. Marka. Rekel je, da ni bilo pri tej razprodaji nobenih tajnosti, marveč da je šlo za običajne posle, ko podjetja prodajajo ostanke po raznih večjih gradnjah. Pri tem je omenil na primer nosilno ogrodje za ladje, ki jih spravljajo in ki ni zaradi svojih mer več uporabno za druge ladje. Poleg tega se material tudi obrabi ter ga bodo uporabljali v druge namene. Sicer pa niso v ladjedelnici prvič prodaji materiala.

Važen je bil tudi odgovor istega odbornika liberalcu Traunerju glede zvišanja pristojbin v tržaški Javnih skladiščih. Odbornik je rekel, da je zvišal pristojbine izredni komisar pristaniškega podjetja, ne pa trgovinska zbornica. Dežela sploh ni pristojna za to vprašanje, saj pritiče odločitev na podlagi ukaza bivše ZVU štev. 442 od 11. septembra 1947 ravnatelju pristanišča. Izredni komisar Javnih skladišč je predložil vladnemu komisarju predlog o zvišanju pristojbin, in ta je podpisal ustrezni odlok. Dejanski položaj je tak, da se ni bilo moč izogniti poviškom. Osebju so morali namreč zvišati prejemke, zaradi česar je naraslo breme izdatkov podjetja za 300 milijonov lir. Nadaljnjih sto milijonov pa je bilo treba nakazati v proračunu zaradi zvišanja prejemkov pristaniških delavcev. Izredni komisar, ki ni mogel zahtevati nadaljnjih prispevkov od države in dežele, ki jih že dajeta, je pač moral zvišati pristojbine.

Odbornik za urbanistiko inž. Leschiutta je odgovoril na vprašanje socialističnih svetovalcev Dulcija in Pittonija, ki sta vprašala, kdaj bo deželna uprava končala proučevanje regulacijskega načrta našega mesta. V nekaj mesecih je namreč dežela prejela v proučevanje razne urbanistične načrte in sicer za Videm, Pordenon, Trst, Tržič, Červinjan itd. Kot je znano, zahteva proučevanje urbanističnih načrtov velikih mest mnogo naporov in časa. V tem primeru mora dežela hkrati proučevati načrte in programski dokument o deželnem urbanističnem načrtu. Zato je stvar zelo kočljiva, saj je treba imeti pri tem na vse načrte tudi enoten pogled. V ta namen je dežela imenovala razne komisije strokovnjakov. Komisija za Tržič je že končala svoje delo. Sedaj proučujejo načrta za Videm in Pordenon, nato pa bo imenovala komisijo za Trst, kar se bo zgodilo čez dva meseca. Računajo, da se bo proučevanje tržaškega načrta končalo v petih mesecih. Pri tem je treba upoštevati, da je ta načrt zelo važen.

Misovski in liberalni svetovalci so prejeli odgovor glede skrčenja števila sodnega osebja v Trstu na osnovi odloka, da se skrči osebje sodnih organov po vsej državi. Na ta način bi v Trstu znižali število sodnikov prizivnega sodišča od 21. na 18, sodnikov sodišča od 27 na 22 ter sodnije od 13 na 9. Deželni odbor ni pristojen za to vprašanje, vendar je izrekel svojo zaskrbljenost in posredoval 10. t. m. na ministrstvu za sodstvo. Kar se tiče zemljiško knjižnih uradov, se bo deželna uprava še posebno potegnila za to, da bi jih okrepili in ne skrčili.

Odbornik za osebje je odgovoril svetovalcem raznih skupin na njih vprašanja glede kriterija pri sestavljanju študijskih komisij deželnega odbora za uvrstitev deželnega osebja v staleže. Rekel je, da ne pomeni ustanovitev teh komisij krčenja pristojnosti deželnega sveta, saj odloča svet o pravnem položaju osebja in o staležih. Svetovalcu Traunerju pa je odgovoril v zvezi z zaposlitvijo dr. Sergia Gaspara, ki je bil tržaški občinski odbornik. Rekel je, da so mu dodelili koeficient 500.

Odbornik za zdravstvo Nardini je odgovoril misovcu Morelliju glede posebnega razreda za frenastenične (možgansko oslabele) otroke v šoli za zaostalo deco v vili Giulia, svetovalcu Ginaldiju (KD) pa glede prispevkov v prid fizično in psihično zaostalim.

Končno je odbornik Nardini odgovoril misovcu Morelliju in liberalcu Traunerju na vprašanje, zakaj niso razpisali natečaja za novega sanitarnega ravnatelja Združenih tržaških bolnišnic in zakaj so začasno imenovali na to mesto zdravnika, ki je že uslužben v bolnišnici. To so storili predvsem zato, ker pričakujejo nov zakon o bolnišnicah.

Predavanje v Miljah

* Drevi ob 20. uri bo v Ljudskem domu v Miljah dr. Andrej Dubrovin, drugi tajnik sovjetskega veleposlaništva v Rimu, predaval o italijansko-sovjetskem kulturnem sporazumu. Danes pojdeta Dubrovin in kapitan Valentin Grigorijev na vljudnostni obisk k tržaškemu županu inž. Spacciniju ter miljskemu županu Millu.

Prof. Daniele Bovet predaval na univerzi

Ob prisotnosti velikega števila študentov in predstavnikov mestnih in deželnih osebnosti, je včeraj na tržaški univerzi predaval Nobelov nagrajenec za medicino prof. Daniele Bovet o «psihobiologiji umevanja in farmakoloških raziskavah na organskih podlagah dveh spominov». Lik in osebnost prof. Boveta je še pred pričetkom predavanja orisal rektor univerze prof. Origone, ki je dal posebni poudarek na humane značilnosti predavatelja.

Prof. Bovet je obširno govoril o najnovejših iznajdbah na farmakološkem področju in o koristnosti zdravil, ki vplivajo tudi na človekovo psiho. Iz tega sledi, da se bo dalo v bodoče s pomočjo posebnih farmakoloških preparatov zdraviti celo slaboumnost.

Izvajanja slavnega profesorja so vsi prisotni zelo toplo pozdravili.

Predaja predsedniških poslov v «Verdiju»

Na včerajšnji seji upravnega odbora gledališča «Verdi» je bivši župan dr. Franzil predal posle predsednika ustanove novemu županu inž. Spacciniju. Dr. Franzil je izrekel županu dobrodošlico in mu omenil glavna vprašanja gledališča. Župana so pozdravili tudi člani upravnega sveta in upravnik gledališča Zafred. Inž. Spaccini se je zahvalil in zagotovil, da se bo z vsemi silami trudil za napredek gledališča.

NE POZABIMO NA PRIJAVO «VANONI»

Nekaj novosti o prijavi dohodkov za lansko leto

Zadevni obrazec morajo izpolniti vsi davčni zavezanci, ki imajo letno več kot 960.000 lir dohodkov

Tudi letos morajo davčni zavezanci prijaviti dohodke na finančnem uradu, in sicer s posebnim obrazcem, ki je znan po ministru, ki ga je uvedel hkrati s prijavo, Vanoni. Prijava se bo letos delala sedemnajstič, kajti uvedli so jo leta 1951. Izpolniti jo morajo davčni zavezanci, ki imajo na leto čez 960.000 lir dohodkov. Med zakonitimi odbitki je tudi letos predvidena postavka 50 tisoč lir za primer, da je tudi žena davčnega zavezanca v delovnem odnosu. Za vsakega izmed obeh, to je za davčnega zavezanca in za ženo, seveda, če tudi žena dela, je dovoljeno odbiti po 20 odst. dohodkov (toda največ do 360.000 lir) za vsakega, in sicer za «razne stroške».

Upokojenci morajo prijaviti tudi nedavni 30-odstotni povišek na pokojnine in sicer zaradi tega, ker je ta povišek enake vrste kakor preostali del pokojnine. Davčni zavezanci, lastniki stavb ali stanovanjskih hiš, gospodarskih poslopij in podobno, morajo prijaviti dohodke teh nepremičnin in katastrsko rento, upoštevajoč poviške, ki so bili za posamezne primere uvedeni z ministrskim dekretom z dne 4. oktobra lanskega leta (glej Uradni vestnik z dne 10. decembra 1966). Za stanovanjska poslopja in podobne stavbe veljajo naslednji koeficienti: razkošna stanovanja 50, udobna stanovanja 35, cenena stanovanja 30, kmečki domovi 20, palače in gradovi 40, zasebni uradi 65 in povprečna stanovanja 30. Zemljiški posestniki morajo revalutirati tako imenovani dominikalni dohodek s tem, da pomnožijo davčno osnovo, ki je zabeležena na katastru, z 2, in agrarni dohodek s tem, da pomnožijo osnovo s 3.

Na finančnem ministrstvu so letos uvedli novost, ki ni razvidna iz obrazca ali kako drugače: k obrazcu bodo pri vsakem davčnem zavezancu dodali posebno «notranjo» polo, ki bo nosila št. 37, in iz katere bo razvidno, koliko je kdo plačal dohodninskega in dopolnilnega davka, koliko prometnega davka, dalje njegove začasne in dokončne obdavčitve ter «morebitni drugi koristni podatki».

Dejavnost pokrajinskega laboratorija za higieno in profilakso v januarju

Pokrajinski laboratorij za higieno in profilakso je tudi v januarju razvil precejšnjo dejavnost. Kemični oddelek je opravil 204 analize, in sicer 190 kemičnih ni 14 mikroskopskih. Dnevni pregledi pitne vode na celotnem vodovodnem omrežju so dali pozitivne rezultate. Dnevna potrošnja vode je znašala v januarju 120.967 kub. m. Pri kontroli pekarn so ugotovili štiri primere premalo pečenega kruha in s prevelikim odstotkom vode. Pri kontroli jestvin so odkrili šest primerov testenin s previsokim odstotkom moke iz mehkega žita. Nobenih prekrškov niso odkrili pri kontroli olja in masla, kakor tudi pri kontroli vina, kave, konserviranih rib itd. Medicinsko-mikrografski oddelek je analiziral 1967 vzorcev, tako za ugotovitev bolezni pri ljudeh, kot za analizo prehrambenih artiklov.

Začetek dejavnosti Italijansko-švicarskega kulturnega združenja

V četrtek 2. marca ob 18.45 bo v dvorani kulturno-umetniškega krožka v Ul. S. Carlo 2 otvoritvena svečanost dejavnosti novega Italijansko-švicarskega kulturnega združenja v naši deželi. Na sporedu je predavanje prof. Rosdala o temi: «Italijanski humanisti, knezi in pustolovci v starih švicarskih opatijah». Prof. Rosdal je največji švicarski strokovnjak za vprašanja italijanske kulture. Po predavanju bodo predvajali nekaj zanimivih kratkometražnih filmov.

Sestanek paritetnega odbora mladih socialistov

V prostorih v Ul. Mazzini je bil drugi sestanek paritetnega pokrajinskega odbora FGSI in avtonomne mladinske organizacije PSU. Navzoči so razpravljali o razvoju socializma v moderni družbi. Govorili so tudi o načrtovanju na podlagi dejanske decentralizacije, o sodelovanju delavcev pri upravljanju podjetij itd. Kar se tiče bodoče dejavnosti, so omenili naslednje pobude: sestanek in debata z mladinci iz Slovenije; vrsta predavanj o raznih političnih in gospodarskih vprašanjih socializma. Paritetni odbor se bo ponovno sestal prihodnji teden.

POJASNILO

Arnaldo Pittoni, načelnik socialistične skupine v občinskem svetu, je v odgovorih na naša vprašanja, ki smo jih objavili v nedeljo 19. t.m. med drugim obrazložil zakaj so se socialistični svetovalci v pokrajinskem in občinskem svetu vzdržali glasovanja glede rabe slovenščine, v deželnem svetu pa za rabo glasovali. Pittoni je med drugim izjavil: «Predvsem moramo omeniti, da sta se leta 1964 na prvi seji pokrajinskega sveta, glede enake resolucije svetovalec PSI Pečenko in svetovalec SS Rudolf vzdržala pri glasovanju kakor je nedavno storil naš tovariš Apih. Tedaj ni bilo kritike zaradi tega stališča.»

V «Primorskem dnevniku» od 10. februarja 1965 (in ne 1964, ker prva seja je bila 9. februarja 1965) je namreč na drugi strani, v poročilu o tedanji seji že v podnaslovu zapisano: *Predstavnika PSI in SS sta se nedosledno vzdržala*» V besedilu samega poročila pa je zapisano:

«Spričo izjav pokrajinskih svetovalcev PSI in SS, da se bosta glede zahteve po pravici rabe slovenščine v pokrajinskem svetu glasovanja vzdržala, kar sta tudi storila, moramo ugotoviti, da predstavniki njunih strank v preteklosti takih stališč doslej niso zavzemali ne v tržaškem občinskem in ne v pokrajinskem svetu, temveč so vedno za to pravico glasovali. Če bi včeraj oba slovenska svetovalca glasovala dosledno kot njuni predhodniki, bi s tem manifestirala le enotne skupne zahteve teh Slovencev, da bi vsaj nekoč v prihodnosti prišlo do uresničenja teh zahtev, če verjetno sedaj doseženi sporazum med štirimi strankami izvajanja te pravice še ne vsebuje, kar je sicer razvidno tudi iz izjave predstavnika KD, ki je predvsem poudaril, da se stališče njegove stranke od leta 1960 pa do danes glede tega vprašanja ni prav nič spremenilo in je proti pravici rabe slovenščine dosledno glasoval tudi včeraj.»

* Včeraj ob 10. uri je vladni komisar dr. Cappellini sprejel na vljudnostnem obisku novega župana inž. Spaccinija.

ŠIRITE
PRIMORSKI DNEVNIK

SINOČI V MALI DVORANI KULTURNEGA DOMA

Lep solistični koncert umetnikov iz Ljubljane

Predstavili so se pianist prof. Marjan Lipovšek, violinist Vladimir Škerlak, sopranistka Zlata Ognjanovič in basist Jože Stabej

Glasbena matica nam je sinoči po daljšem presledku posredovala solistični koncert, pri katerem so sodelovali sopranistka Zlata Ognjanović, basist Jože Stabej, violinist Vladimir Škerlak in pianist Marjan Lipovšek. Mala dvorana Kulturnega doma žal ni bila polno zasedena, toda kot skoraj vedno, so odsotni tudi tokrat zamudili pomemben glasbeni dogodek, ki se spričo svoje kvalitete uvršča med tiste, ki plemenitijo glasbeni okus in nudijo tudi vajenemu in glasbeno kultiviranemu poslušalcu izjemen umetniški užitek.

Ljubljanski gostje, od katerih smo doslej z gostovanj v Trstu poznali samo prof. Marjana Lipovška, so polnokrvni umetniški interpreti komorne vokalne in inštrumentalne glasbe. Pianist Marjan Lipovšek, odličen koncertant, je tudi edinstven spremljevalec solistov, ki se vsakokrat z globokim podoživljanjem organsko zlije s solističnim izvajalcem, a pri tem kljub svoji diskretnosti ustvarja tudi sam zase umetnino, ki se spontano prenaša na solista. Njegove spremljave so naravnost klasični vzor spremljevalčeve vloge in zato gotovo ni nič čudnega, če je njegov sloves obšel domala vse svetovne glasbene centre. Sopranistka Zlata Ognjanović, ki je sicer tudi operna pevka, ima izrazit talent za komorno koncertno interpretiranje. Njen glas je prijeten in kultiviran, tehnično izdelan, sproščen in rafiniran obenem ter zelo primeren za lirično oblikovanje. Violinist Vladimir Škerlak in basist Jože Stabej, oba iz mlade generacije slovenskih koncertantov, sta umetnika z veliko bodočnostjo, zasidrani v temeljiti izšolanosti in v poudarjenem glasbenem talentu. Vladimir Škerlak je tehnično dognan violinist s temperamentom, ki pa ga zna smiselno prilagajati značaju izvajane skladbe. Iz glasbila izvablja mehak ton v vseh legah iz zlasti izrazito v dvotonskih pasažah. Jože Stabej ima dobro izšolan lirični bas, dognano moduliran in lepo žametno obarvan zlasti v srednjih nižinah s poudarjeno težnjo k višinam, ki ga približujejo bolj baritonskim legam. Njegov razpon in interpretacija odražata izrazito koncertnega pevca.

V prvem delu sporeda je najprej violinist Škerlak izvajal Vitalijevo skladbo Ciaconna in Paganinijevo Sonatino v e-molu, v kateri je brilijral v tehničnih dosežkih, basist Štabej je zapel najprej tri Purcellove samospeve v angleščini (Sova že leta, Glasba in Mož je ustvarjen za ženo), nato pa še tri samospeve Musorgskega v ruščini (Balada, Kozel in Po gobe). V Purcellovih spevih je lahko sprostil ves svoj glasovni razpon, v spevih Musorgskega pa se je uveljavil kot dognan interpret intonacije živega govora. Sopranistka Zlata Ognjanović je najprej zapela tri romantične Schubertove skladbice (Kam, Pomladna misel in Postrv), v katerih je svoj glas čustveno prilagodila liričnemu nastrojenju in se s pianistom zlila v organsko celoto, nato pa še dva zahtevna Lajovčeva solo speva (Žalostna deklica in Cveti, cveti rožica).

V drugem delu pa je basist Jože Štabej izvajal najprej dve črnski duhovni pesmi (Gospod moj, kakšno jutro! in Lahno se zibaj) nato pa še Tajčevičev samospev Balade Petrice Kerempuha. Ugajal je zlasti v interpretiranju črnskih duhovnih pesmi. Sopranistka Ognjanovičeva je zapela v modernem slogu komponirane Bartokove razpoloženjske Vaške slike, violinist Škerlak pa je z živim temperamentom interpretiral Ninove Štiri pesmi iz Španije, med katerimi je po učinkovitosti, ritmu in tehnični dognanosti najbolj ugajala zaključna Granadina. Navdušenemu ploskanju se je violinist oddolžil še z odlomkom iz baleta Prokofjeva «Romeo in Julija». Kot že rečeno, je vse soliste spremljal pri klavirju prof. Marjan Lipovšek z vrhunsko dovršenostjo. j. k.

Prof. V. Glavičeva je v SK predavala o Marici Bartol-Nadliškovi

Slovenski klub je počastil spomin na pisateljico Marico Bartol-Nadliškovo ob stoletnici njenega rojstva s predavanjem profesorice Valerije Glavičeve. Predavateljica je ugledno tržaško kulturno delavko prikazala zelo izčrpno, posebej pa se je ustavila ob povesti «Pod streho», ki jo je pisateljica objavljala v «Ljubljanskem zvonu» 1897. (Naš list je objavil članek o Marici Bartol-Nadliškovi v nedeljo, 12. t. m.).

Žal da je v dvorani zevala dokajšnja praznina, ki je tudi koncert v Kulturnem domu s svojo udeležbo ne more opravičiti.

● Ob prvi obletnici smrti pokojnega Giordana Pacca, komunističnega voditelja, bivšega miljskega župana in deželnega svetovalca, bo drevi na pokopališču v Miljah počastitev njegovega spomina. Ob grobu pokojnika bo govoril federalni tajnik prof. Sema.

V nedeljo, 26. februarja, ob 9. uri bo v mali dvorani Kulturnega doma v Ul. Petronio

redni občni zbor Kmečke zveze v Trstu

z naslednjim dnevnim redom:

Pozdrav predsednika
Volitve delovnega predsedstva
Poročilo nadzornega odbora
Referati strokovnjakov o posameznih panogah kmetijstva:
a) vprašanje mleka
b) jusarske zadeve
c) vrtnarstvo
č) vinogradništvo
d) vpliv Skupnega evropskega tržišča
Diskusija
Volitve novega upravnega odbora
Razno

Vabimo vse člane, da se **udeležijo občnega zbora**

Tajništvo KZ

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
KULTURNI DOM
FILIBERT BENEDETIČ

Ne vedno kakor lastovke

drama v dveh delih
krstna predstava

Scena, kostumi in režija: JOŽE BABIČ

Sodelavca pri sceni in kostumih: DEMETRIJ CEJ in ANJA DOLENČEVA

Glasba: ALEKSANDER VODOPIVEC

Pri predstavi sodeluje ansambel «5 fans»

PREMIERA
Jutri, 23. t. m. ob 21. uri (premierski abonma)
PONOVITVE
V petek, 24. t. m. ob 21. uri (abonma I. ponovitev in invalidski)
V soboto, 25. t. m. ob 21. uri (sindikalni abonma)
V nedeljo, 26. t. m. ob 16. uri (abonma nedeljski popoldanski in okoliški)
V torek, 28. t. m. ob 20. uri (študentovski abonma)
V sredo, 1. marca ob 21. uri
V četrtek, 2. marca ob 21. uri
V nedeljo, 5. marca ob 16. uri

Prodaja vstopnic vsak dan od od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma. Rezervacije na tel. 734265.

VOZNI RED OKOLIŠKIH AVTOBUSOV ZA PREDSTAVO SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA V NEDELJO, 26. T. M.

Avtobus štev. 1		Avtobus štev. 3	
Prečnik	15.05	Šempolaj	14.50
Mavhinje	15.10	Praprot	14.50
Cerovlje	15.15	Trnovca	14.55
Vižovlje	15.20	Samatorca	15.00
Sesljan	15.25	Salež	15.05
Nabrežina	15.30	Koludrovca	15.10
		Zgonik	15.10
		Mali Repen	15.15
Avtobus štev. 2		Briščiki	15.20
Križ	15.25	V. Repen	15.25
Prosek	15.30	Col	15.30
Kontovel	15.30	Tabor	15.30

Gledališča

Verdi
Danes 22. t.m. ob 20.30 «Norma» za red A v parterju in ložah ter za red C na galerijah in balkonih. V naslovni vlogi bo nastopila jugoslovanska sopranistka Radmila Bakočević, v ostalih pa Bianca Maria Casoni (Adalgisa), Giovanni Gibin in Paolo Washington ter Raimondo Botteghelli in Bruna Ronchini.

Teatro Stabile
Dramo Alberta Camusa «Pravični» bo gledališče Teatro Stabile prvič uprizorilo v Trstu v četrtek 23. t.m. ob 20.30 v Avditoriju. Umetniški vodja Sergio d'Osmo, režiser Giuseppe Maffioli, slikar Giuseppe Zigaina, ki je oskrbel sceno, ter izvajalci Mariangela Melato, Germana Paolieri, Cip Barcellini, Giampietro Becherelli, Egisto Marcucci, Roberto Paoletti, Antonio Pavan, Bruno Slaviero in Giorgio Valletta. Vstop prost.

Kino

Nazionale 14.30, 21.45 «Il dottor Živago» Metrocolor iz romana Borisa Pasternaka. Geraldine Chaplin, Alec Guinness, Omar Sharif. Deseti teden.
Excelsior 16.00 «Agente speciale Eva — missione sex» Elke Sommer, Peter Van Eyck. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 16.00 «Tre notti violente» Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Eden 15.45 «Maigret a Pigalle» Technicolor, Gino Cervi, Lila Kedrova.
Grattacielo 16.00 «L'uomo dei pegni» Rod Steiger. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ritz (Ulica San Francesco 10) 16.00 «Più micidiale del maschio» Technicolor, Elke Sommer, Silva Koscina, Richard Johnson. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Alabarda 16.30 «Giochi di notte» Ingrid Thulin. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Filodrammatico 16.30 «Il corpo» Colorscope. M. Saga, Y. Kavasu. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Moderno 16.00 «Desiderio sotto gli olmi» Sophia Loren, Anthony Perkins. Prepovedano mladini pod 16. letom.
Cristallo 16.00 «L'arcidiavolo» Vittorio Gassman, Claudine Auger.
Garibaldi Danes počitek. Jutri ob 16.30 «A 027 da Las Vegas in mitande» Fernandel.
Aurora 16.30 «Texas — oltre il fiume».
Capitol 16.30 «Tramonto di un idolo» Technicolor. Elke Sommer, Stephen Boyd, Eleonor Parker, Joseph Cotten.
Impero 16.30 «Le fate» Prepovedano mladini pod 14. letom.
Vittorio Veneto 15.45 «My Fair Lady» Technicolor. Audrey Hepburn.
Ideale 16.00 «Obiettivo Tobruk (I lupi del deserto)» Richard Burton, James Mason.
Astoria (Ulica Zorutti, filobus st. 1) 16.00 «I lupi del Texas» Technicolor. Virginia Mayo.
Astra Počitek.
Astra 16.00 «003 contro Intelligence Service».
Abbazia 16.00 «Squadra d'emergenza» Prepovedano mladini pod 14. letom.

Izleti

SPDT priredi 26. t.m. smučarski izlet v Črni vrh in vabi obiskovalce smučarskega tečaja in ostale izletnike, da se čimprej prijavijo v Tržaški knjigarni.

SPDT prosi, da izletniki poravnajo vpisnino za izlet do petka.

Ljudska prosveta

Dramska skupina prosvetnega društva Ivan Cankar priredi v soboto, 25. t.m. ob 21. uri v društveni dvorani krstno predstavo drame v dveh dejanjih, ki jo je napisal član društva Sergij Verč «Kocke v kocki».

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 22. t. m. ob 19.30 barvni film:

L'ULTIMO VENDICATORE

(ZADNJI MAŠČEVALEC)

Igrajo: LEE J. COBB, ULLA JACOBSON in JAMES DRURY

Kino na Opčinah

predvaja danes, 22. t. m. ob 18. uri Technicolor dramatični film:

7 giorni di fifa

(SEDEM DNI STRAHU)

Igrajo: DON KNOTTS, JOAN STANLEY, LIAM REDMOND, DICK SARGENT, HAL SMITH, HOPE SUMMERS, HARRY HICKOX

LADJE V PRISTANIŠČU

C. Colombo, Flaminia, Lazio, G. Lauro, Erice, Fede, Agostino, Selene, Saipa II, Illiria, Bernina, Lilion, Sportivo, Enri, G. Ferraris, Castello, Piombino, Mario Dormio (It.); Oruda, Cikat, Gorenjska, Blato, Pula (Jug.); Al Zakazik (ZAR); Isabelle, Vindex, Gavilan (Pa.); Taras (Hol.); Mangana, Annika, Fiesta, Thermaikos, S. Nicolas (Gr.); Orphee (Fr.); Woensdrecht (Hol.); Aracelio Iglesias (Cu.); Lednice (Ce.) Korbach (Nem.); Taifun (ZSSR); Algit (Bol.); Jebel Sinnee (Liban.); Nada (No.); Marietta (Li.).

SOLA
GLASBENE MATICE
TRST

Prvi interni nastop gojencev bo jutri, 23. t. m. ob 20. uri v dvorani glasbene šole.

SLUŽBA OBČINSKEGA ZDRAVNIKA. Za poklic v prazničnih dneh v primeru, če ni mogoče najti drugega zdravnika, je treba telefonirati na štev. 90-235.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

21. februarja 1967 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 14 oseb.

UMRLI SO: 64-letni Cirillo Giuliani, 82-letna Valeria Saulli, 88-letna Giustina Kersiner vd. Zumin, 79-letni Giovanni Stocchi, 66-letni Giuseppe Prasel, 59-letni Giuseppe Comelli, 65-letni Bruno Miani, 69-letni Antonio Duimovich, 86-letni Antonio Krizman, 62-letni Alfredo Scordi, 79-letna Maria Bembich vd. Saume, 91-letni Giuseppe Ferrari, 82-letna Maria Iurzola por. Belaz, 1-letni Paolo Sidari.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

All'Angelo d'oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Miani, Drevored Miramare 117 (Barkovlje).

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1; Busolini, Ul. Revoltella 41; INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2; Manzoni, Ul. Settefontane 2.

Naznanjamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi oče

Anton Križman

star 86 let

Pogreb pokojnega bo danes ob 14. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Žalujoči: sinova Stanislav in Rudolf ter hčeri Olga in Lidija

Trst, Sydney, 22. februarja 1967

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga

Katarina Maganja

Pogreb nepozabne pokojnice bo danes, 22. t. m. iz Bošketa v Križu na domače pokopališče.

Žalujoči: mož, hčere in drugo sorodstvo

Križ, 22. februarja 1967

Sporočamo žalostno vest, da je v 86. letu starosti po kratki bolezni umrl naš dragi oče, ded, praded, brat in stric

IVAN MARŠIČ

železničar v pokoju

Hči Evgenija, vnuki Mariza, Milvia (odsotna), Karmen in Ivan, sestra Marija por. Kocjančič, snaha Marija, pravnuki, nečaki ter drugo sorodstvo

Trst - Zabavlje, 21. februarja 1967

Počastitev spomina sovjetskih vojakov na vojaškem pokopališču pri Sv. Ani

Ob dnevu sovjetske armade je bila včeraj, kot vsako leto, na vojaškem pokopališču pri Sv. Ani, počastitev spomina 29 sovjetskih vojakov, ki so kot partizani padli v borbi proti nacifašizmu na našem ozemlju. Udeležili so se kapitan sovjetske ladje «Tajfun» Gordienko, prvi oficir Kislov in nekaj članov moštva omenjene ladje, ki je zdaj v popravilu v Trstu, predstavnik občinske uprave odbornik Mocchi, podpredsednik partizanskega združenja ANPI Laurenti, zastopniki odporniških organizacij, Združenja italijanskih žena, mladinskih organizacij, KPI, PSU, PSIUP, Združenja Italija-Sovjetska zveza in delegacija partizanov z Opčin.

Predstavniki organizacij ter moštva ladje «Tajfun» so položili ob nagrobni spomenik vence, nato je v imenu Združenja Italija - Sov. zveza spregovorila Pina Tomaselli, ki je pripomnila, da nas zgled padlih sovjetskih partizanov spodbuja v naporih za okrepitev bratskih odnosov med narodi. V imenu združenja FIAP je spregovoril občinski svetovalec Pincherle, v imenu združenj političnih preganjancev in deportirancev pa Giovanni Postogna, ki je omenil veliko vlogo Sovjetske zveze v borbi proti nacifašizmu. Nato je v slovenščini spregovorila Nada Pahor, ki je poudarila, da si moramo na vse načine prizadevati, da se preprečijo poskusi povzročitve novih vojnih strahot.

Ob koncu je spregovoril še prvi oficir Kislov, ki je dejal, da so se sovjetski partizani borili ne samo za svobodo svoje socialistične domovine, ampak tudi skupno z jugoslovanskimi in italijanskimi partizani, po raznih deželah Evrope, za svobodo vseh narodov Evrope.

MLADI NEPRIDIPRAVI V ROKAH POLICIJE

Pripravili so dva ropa ki pa ju niso izvršili

Dva sta slučajno padla v roke policije in sta izpovedala svoje zločinske namene

Pozno ponoči pred nekaj dnevi so agenti letečega oddelka policije v Ul. Crispi zasačili dva mladoletnika, ki sta se zelo sumljivo vedla. Agenti so se hoteli prepričati, kaj sta pravzaprav mladeniča delala ob tisti uri na cesti in ju odpeljali na kvesturo. Pri osebni preiskavi, so 18-letnemu Armidu P. našli pištolo igračo, medtem ko se je 18-letni Daniele B. kar tresel od strahu.

Pri zaslišanju je Armido izpovedal, da je nekaj dni prej srečal Daniela, s katerim se je dogovoril, da bi skupaj opravila rop v bifeju na Trgu Hortis na vogalu Ul. San Giorgio. Mlada zlikovca sta pripravila načrt in se dan pozneje v neki gostilni v Ul. San Michele srečala še s tretjim pajdašem, 18-letnim Paolom R. Trojica je tudi ob tisti priliki razpravljala o ropu v bifeju, toda ker se jim je podvig zazdel preveč tvegan, so namero opustili.

Daniela pa si ni dal miru in se je zmislil, da bi lahko oropal nekega peka, lastnika pekarne v Ul. Roncheto, o katerem je vedel, da je vsako noč ob dveh hodil z doma v pekarno in nosil s seboj 200.000 lir. Opolnoči domenjenega dne so se vsi trije mladi zlikovci podali v Ul. Roncheto z namenom, da počakajo na peka. Ko pa je bil že tam, se je Paolo prestrašil, zapustil pajdaša in se oddaljil. Medtem sta se Daniele in Armido skrila in čakala, toda čez nekaj časa je mimo privozil avtomobilist, ustavil avto in ju začel opazovati. Zlikovca se nista več čutila varna, zato sta nameravano roparsko dejanje opustila, odšla v Ul. Molino a Vento in sežgala dva para ženskih najlonskih nogavic, ki sta si jih pri ropu mislila nadeti kot krinke na obraz, nakar sta se podala v središče mesta, kjer so ju v Ul. Crispi zasačili agenti.

Policisti so o celotnem poteku dogodkov obvestili sodne oblasti, ki so si pridržale pravico, da vse tri mlade zlikovce dajo zapreti v poboljševalnico, še posebno zaradi dejstva, da so že vsi trije imeli oprava s pravico. Daniele je že kradel v nekem baru in je v pričakovanju sodne razprave, Armidu je sodna oblast že oprostila nekaj tatinskih prekrškov, Paolo pa je bil že obsojen zaradi tatvin, poskusa tatvin, grdega ravnanja z materjo in spolzkih dejanj.

Nesreča v pristanišču

Na pomolu štev. 1/a v Starem pristanišču, se je včeraj zjutraj ponesrečil 25-letni pristaniški delavec Gaetano Rausa iz Ul. Ovidio 2, uslužbenec podjetja «ex Scaramelli». Rausa je na pomolu pomagal pri natovarjanju velikega lesenega zaboja na neko grško ladjo, ko mu je nenadoma zaboj zdrknil iz rok in ga zadel po desni nogi ter mu povzročil verjetni zlom narta. Ponesrečenca so z zasebnim avtom prepeljali v bolnišnico in ga sprejeli na ortopedski oddelek s prognozo okrevanja v 8 dneh.

podpiraj dijaško matico

Zakaj so se zaostrili odnosi med Pekingom in Parizom

Kitajcem nikakor ne ugaja francoska težnja po miru

Začetno kitajsko navdušenje nad de Gaullom je kmalu splahnelo - Najbolj neposredno in na lastni koži je spremembo občutil francoski veleposlanik v Pekingu

PARIZ, februarja. — «Nisem Rus, sem Francoz!» — je vzklikal de Gaullov veleposlanik v Pekingu, ko so ga pripadniki rdeče garde na ulici napadli in podrli na tla. «Sem Francoz! Francoz, ali čujete!»

Toda prav ti vzkliki so dokazovali, da se je motil. Pa ne samo v tem trenutku, temveč že mnogo prej. Že takrat, ko je pošiljal poročila o ugledu, ki ga je v Pekingu deležna francoska zunanja politika, oziroma osebno de Gaulle. Sicer je res tudi to, da so francoskega predsednika od dne, ko je priznal Kitajsko, v kitajskem časopisju močno hvalili, kakor so se tudi o njem osebno izražali z velikim spoštovanjem.

Pariz pa je verjel v to, kar se je pisalo in govorilo. In ko je bila ta vera najtrdnejša, so Kitajci nenadoma vse postavili na glavo. Zakaj?

Na to vprašanje ni doslej še nihče prejel odgovora. Tudi sam de Gaulle ne. Vsaj ne zanesljivega in prepričljivega odgovora. Obstajajo samo indikacije, predpostavke in — kot običajno — ugibanja. Peking je dolgo ubiral strune, ki jim je de Gaulle pozorno prisluhnil. Očitno je tudi bilo, da toni melodije de Gaullu niso bili neprijetni. Nasprotno, kar prijali so mu. In v kolikor ni nihče dvomil v de Gaullov izrecni posluh za to vrsto glasbe, je obstajalo splošno mnenje, da jo on povsem dobro tudi razume. Še več, po svetu se je govorilo, da je edini, ki kaj ve o Kitajski... edini, ki Kitajsko razume... edini, ki ga Kitajci spoštujejo, de Gaulle. Kaj pa de Gaulle ve in kako razume Kitajsko, to ni bilo nikomur prav jasno.

V Franciji se je v zadnjih nekaj letih pojavila množica strokovnjakov za Kitajsko — tako imenovanih sinologov, kot jim pravijo. Le-ti so doslej objavili številne članke, študije, razprave in knjige. Pretežno so ti objektivno prikazali razna dejstva in podatke — pogosto tudi nove — orisali stanje, opisovali to ali ono plat kitajskega življenja, vendar se v splošnem od teh del ni ničesar neskrilo, kar bi prikazalo, v čem je jedro de Gaullovih odnosov do Kitajske in kitajskih do de Gaulla. Ugibalo se je in čakalo, da sam razvoj dogodkov pokaže, zakaj pravzaprav gre. Kaj je kdo pričakoval, razumljivo, ni moč vedeti, da pa je bilo zelo malo takšnih, ki bi bili pričakovali, kar so zatem dogodki pokazali — to je povsem gotovo.

Mnogi so verjeli, da bo de Gaullovo potovanje v Azijo prineslo vsaj nekaj novega, da bo odkrilo vsaj nekaj tega, kar je bilo, dotlej neznanega. V resnici pa je de Gaulle še bolj zapletel, svoje stališče do Kitajske. Na vsej poti Kitajcev sploh ni omenil, tudi ne, ko je bilo govora o Vietnamu. Mnogi so se po svetu čudili. Vprašali so se, ali de Gaulle dejansko meni, da Kitajci v vietnamski vojni nimajo nobene odgovornosti.

Kitajci pa so molčali. Kaj je pomenil ta molk? Je bil dogovorjen? Ali pa so morda Kitajci in de Gaulle razumejo, pa molčijo in ne odgovarjajo, ker so se tako sporazumeli? Nihče tega tedaj ni vedel. Dejansko je v tem molku bilo mnogo nelogičnega, neuravnega, a še prav posebno mnogo nerazumljivega.

Kmalu po govoru, ki ga je imel v Pnom Penhu, je de Gaulle omenil Kitajce konec oktobra lani, in sicer na eni od svojih tiskovnih konferenc. Samo omenil, omenil je enim samim stavkom, ki pa je tudi padel v oči vsemu svetu. De Gaulle je dejal: «Amerikanci bi morali razumeti, da v Aziji ni mogoče doseči nobenega pomembnejšega sporazuma brez sodelovanja Kitajske.» Vsekakor je ta stavek padel v oči tudi samim Kitajcem, vendar so ti še kar naprej molčali. De Gaullovega govora niti omenili niso. Vtem ko so njegov govor v Pnom Penhu vendarle v obliki kratke agencijske vesti objavili v dveh ali treh časopisih.

V teku «kulturne» revolucije se je pod udarom parol, lepakov in letakov rdeče garde znašla dokaj oddaljena in pestra druščina. Toda ne Francija ne de Gaulle nista bila v njej. Med diplomati v Pekingu se je razširilo resno prepričanje, da ste Francoz in ognili se boste neprijetnih srečanj z rdečo gardo.

Potem pa se je v enem samem dnevu vse spremenilo. Kitajci so obrnili ploščo. Povod za to je bil poseg pariške policije, ki je preprečila skupini kitajskih študentov, da bi vdrli v sovjetsko veleposlaništvo. Ali je povod še sploh mogel biti bolj nepreprečljiv in nepomemben, kot je bil? Težko! Potemtakem ni bilo prav nobene osnove niti za običajno verbalno diplomatsko noto, kaj šele za ono, kar so Kitajci zatem dejansko storili. Zakaj? Zanesljivega dogovora ni, obstajajo pa določena ugibanja.

Ali so Kitajci ploščo zamenjali ali so samo obrnili ono, ki so jo doslej vrteli? Z drugimi besedami: ali je melodija, ki jo igrajo danes, bila posneta istočasno kot ona, ki so jo igrali prej — samo da na drugi strani plošče? Nekateri v Parizu s tem soglašajo, drugi ne. Prvi trdijo, da so Kitajci obe melodiji posneli istočasno in da niso čakali ne na povod ne na razlog, marveč samo — na trenutek. Kitajcem spočetka morda ni bilo povsem jasno, kaj de Gaulle v Aziji želi, so pa to kmalu doumeli: karkoli je de Gaulle želel, je moralo biti samo nekaj v zvezi z mirom na tem področju sveta. Ko so to odkrili, so obenem tudi pripravili melodijo, ki so jo imeli odigrati v primernem trenutku.

Drugi pa stoje na stališču, da so Kitajci zamenjali melodijo šele takrat, ko so izvedeli za de Gaullovo potovanje v Moskvo in jim je postalo jasno, kaj to potovanje pomeni.

Vendar se tako eni kot drugi strinjajo v tem, da so Kitajci zamenjali melodjo tisti trenutek, ko se je začelo resneje govoriti, da bi se vietnamska vojna utegnila znajti na dnevnem redu tajne ali javne diplomatske konference. V strahu pred francoskim posredovanjem, so Kitajci pohiteli ter de Gaulla uvrstili med one, ki jih že davno obtožujejo, da se tajno povezujejo z Amerikanci.

M. BESLAČ

Danielle Gaubert je bila filmska umetnica. Ko se je pred petimi leti omožila z Radamesom, sinom dominikanskega diktatorja Trujilla, se je odpovedala filmu. Sedaj pa bo morala ponovno pred filmske kamere, ker diktatorjevim dedičem še ni uspelo priti do zaklada, ki ga je pokojni diktator shranil v neko švicarsko banko.

STARA «JANTARSKA POT» PRED OBNOVITVIJO

CESTA, KI BO POVEZALA JADRAN IN BALTIK

Običajno se važne prometne žile imenujejo po pomenu, ki ga imajo ali po področjih, oziroma krajih, ki jih povezujejo. Ena od teh ima povsem neobičajno (neuradno sicer) ime. Gre za cesto, ki povezuje Kopenhagen-Berlin — Praga — Zagreb — Split. Gospodarstveniki in turistični delavci so ji enostavno dali ime «evropski krvotok».

Gre potemtakem za asfaltni trak izjemnega pomena, ki v določenem smislu predstavlja obnovitev stare «jantarske poti», ki je nekoč povezovala baltiške obale s sredozemskimi.

«Jantarske poti» že davno ni več. Baltik in Sredozemlje sta danes povezana na več načinov, pri čemer pa nista pomen že omenjene poti in njena sodobna obnovitev prav nič zmanjšana. Nasprotno, njeni posamezni deli predstavljajo v nekaterih deželah še vedno dokajšnjo vrednost, naj si bo za notranje potrebe, kot tudi v smislu povezave s sosednimi deželami.

To je pred kratkim bilo potrjeno tudi ob priložnosti obiska jugoslovanskega predsednika v Avstriji. Eden od avstrijskih predstavnikov je namreč v svojem pozdravnem govoru med drugim omenil tudi to, namreč da bo Avstrijo in Jugoslavijo na poseben način povezovala tudi prometna žila Dunaj — Zagreb — Split, ki je ne bodo uporabljali samo potniki obeh držav, ampak tudi vsi drugi.

Asfaltna cesta Dunaj — Zagreb — Split kot del «evropskega krvotoka» Baltik — Sredozemlje ne obstaja več samo v zamisli, marveč so že podani pogoji, da bodo po njej že v kratkem stekle motorizirane kolone v obeh smereh.

Trenutno je stanje takole: od Dunaja do Maribora, kot je znano, asfaltna cesta že obstaja, h koncu pa gredo tudi dela na drugi trasi, ki se ogne Semeringu in tako skrajša. Relacija Maribor — Ptuj je asfaltirana, nakar vodi od Ptuja do Krapine makadamska cesta, zatem spet asfaltna proga Krajina — Zagreb — Plitvice — Bihać, pa znova makadamska cesta od Bihaća do Knina.

Od tu do obale je moč priti po cesti Knin — Šibenik, ki je delno asfaltirana. Tako se pride na Jadransko magistralo. Toda proga Dunaj — Zagreb — Split je nekoliko drugačna in bo na jugoslovanskem ozemlju potekala nekako takole: Maribor — Krapina — Zagreb — Pisarovina — Bihać — Knin — Split. Gre torej za veliko delo

Trenutno pa načrti «unske magistrale» (tako namreč tudi imenujejo progo Zagreb — Bihać — Split) še vedno obstaja samo — na papirju. Vendar so pogoji, po izjavah strokovnjakov za ceste in klimatska ter geološka vprašanja, zelo ugodni za njihovo uresničitev, čeprav bo treba pri tem premagati nelahko zapreko — obsežno dinarsko gmoto. V ondotnih podnebnih razmerah je vrhu tega treba računati tudi s tem, da je kritična višina tu pri okrog 700 metrih, zakaj nad to višino bi sneg in poledica stalno ograżali in prekinjali promet.

Večina prelazov Dinarskega pogorja je na znatno večji višini, spričo česar so tu razmere neprimerne in zastoji zelo pogosti (Spičanec na cesti Zagreb — Reka se nahaja na višini 887 m, Oštarijska vrata na cesti Gospić — Karlobag 927 m, Ivan-sedlo na cesti Sarajevo — Opuzen 967 m itd.). Predvideno je, da bodo pri gradnji «unske magistrale» izvrtali skozi Dinaro predor na Kaldrmi (med dolinama Une in Bitišnice), in to na višini vsega 672 m. Razen višine ima ta prelaz še nekatere druge ugodne razmere (dober pristop brez večjih strmin in serpentin itd.).

Zamišljena trasa ima več prednosti. Predvsem znatno skrajša pot med evropskimi centri in Splitom, obenem pa bo tudi razbremenila Jadransko magistralo in nekatere druge transverzale. S to prometno žilo bo Split od Zagreba oddaljen okrog 300 km, od Beograda 600, od Ljubljane 435, Gradca 500, Dunaja 650, Budimpešte 690, Pariza 1100, Varšave 1400, Muenchna 780 km itd.

Za turistični promet bi ta cesta bila izredno pomembna. Saj bi malodane idealno povezovala jadransko obalo z zaledjem (jugoslovanskim in evropskim), ker bi ne imela izrazito težkih vzponov, padcev in ovinkov, vtem ko podnebno razmerje zagotavlja, da bi se mogla vse leto izkoriščati. Po drugi strani pa so kraji, ki bo skoznje tekla, pokrajinsko nenavadno privlačni in, kar je še važnejše, v turističnem pogledu domala neodkriti, kar bi tako za turiste kot ostale potnike predstavljalo izredno zanimivost. Glede na veliko oddaljenost od številnih evropskih centrov, je moč s polno pravico predpostaviti, da bo po tej poti vozila vsaj četrtina vseh turističnih motornih sredstev, ki prihajajo v Jugoslavijo. Naravne in druge zanimivosti, nadalje lov in ribolov ter podobno, bodo zagotovo za krajši ali daljši čas zaustavili turiste v teh krajih, tako da cesta ne bo imela izključno tranzitnega obeležja. Poleg tega bo ta cesta vplivala tudi na gospodarski razvoj celotnega področja ob njej. Saj je večina krajev v predelih, ki jih bo sekala, doslej bila stoletja povsem odrezana od sveta. Resda gre za kraje, ki niso imeli kdo ve kakih pogojev, da bi se gospodarsko razvili, vendar s tem še ni rečeno, da takih pogojev ni moč ustvariti, saj so na primer mnogi izredno primerni za, postavimo, razvoj živinoreje, a tudi za ostale poljedelske panoge. S to cesto bi bili zdaj po najkrajši poti povezani ne samo med sabo ,ampak tudi s pristanišči srednjega Jadrana, kjer se jim bodo, med drugim, odprla nova tržišča.

OSEBNOST, O KATERI SE TE DNI VELIKO GOVORI

«Oče atomske bombe» Robert Oppenheimer

Od največjih časti v zatišje in nato ponovno v ospredje

Čeprav je Robert Oppenheimer podlegel neizprosni bolezni že v soboto, nam prostor šele danes dopušča, da se pri tem svojstvenem človeku nekoliko dlje ustavimo šele danes. O Oppenheimerju je bilo te dni izrečenih veliko sentenc. marsikatera tudi negativna. V ZDA so ga kmalu po vojni proglasili za «očeta atomske bombe», kar je prav gotovo pretirano, ker so pri izdelavi prvega tovrstnega strahotnega orožja sodelovali številni zelo znani strokovnjaki, hkrati pa so ameriški oblastveni krogi prav tega «očeta atomske bombe», ki je za nekaj let omogočila Združenim državam strahotno prvenstvo na svetu, nekako izločili iz «poštene družbe», češ da ne zasluži zaupanja. Predolgo bi bilo razlagati, v čem so zainteresirani ameriški krogi iskali vzroke in dokaze za to nezaupanje. Zagotovo drži, da se je Oppenheimer z vnemo lotil poverjenega dela za gradnjo atomske bombe, da pa je pozneje to njegovo navdušenje splahnelo, ko je videl, da je tudi sam osebno pripomogel, in to v precejšnji meri, da so Američani z eno samo bombo v Hirošimi umorili najmanj 75.000 oseb in še več v Nagasakiju.

Da je bil Oppenheimer, kar zadeva to, protisloven, je do neke meje razumljivo. Na eni strani ga je nekakšna sla po raziskovalnem delu in po znanstvenem uspehu silila k delu, na drugi strani pa so posledice njegovih uspehov in uspehov njegovih sodelavcev tako strahotne, da ga je prav gotovo pretreslo, ko je spoznal, da je pripomogel k tolikšnemu pokolu.

Oppenheimer se je rodil pred 63 leti v New Yorku. Njegovi starši so bili po rodu Nemci. Že v svojih otroških letih ter v letih, ko je obiskoval srednjo šolo, je pokazal izredno nadarjenost, ki jo je še bolj uveljavil na višjih šolah, najprej na univerzi v Harwardu, nato v Oxfordu in končno v Goettingenu v Nemčiji. Po dokončanem šolanju se je zaposlil kot profesor na univerzi in sicer na inštitutu za tehnologijo v Kaliforniji. Leta 1942 pa so ga postavili za načelnika ekipe znanstvenikov in tehnikov, ki so v Los Alamosu pripravljali atomsko bombo.

Ko so v juniju 1945 preizkusili prvo atomsko bombo, je bila vojna v Evropi že mimo, toda Japonska se še ni hotela predati in 6. avgusta je padla atomska bomba na Hirošimo, 9. pa na Nagasaki. Oppenheimer pa ni bil le vodja centra, ki je pripravljal atomsko bombo v Los Alamosu, pač pa tudi v štiričlanski komisiji, ki naj bi odločala o uporabi tega orožja. Nekateri trdijo, da se je Oppenheimer odločil za to, da bi to strahotno orožje konkretno uporabili in da je tudi soodločal o tem, na katero mesto bi naj atomsko bombo vrgli. Z druge strani pa prihajajo trditve, da so o tem odločali v samem Pentagonu in v Beli hiši, in da je bila «odločitev» komisije štirih znanstvenikov le nekakšna španska stena, za katero so se skrili Truman in odgovorni vojaški krogi. Po vsej verjetnosti bo to tudi držalo, kajti mnogo let pozneje je Oppenheimer priznal, da ga je prva atomska eksplozija nad Japonsko pretresla.

Ko se je vojna končala tudi na Japonskem, se je Oppenheimer vrnil na univerzo, kjer je predaval do leta 1947, ko so ga imenovali za predsednika posvetovalnega odbora za atomsko energijo. Medtem je nekje v Sibiriji eksplodirala tudi sovjetska atomska bomba in Američani so sklenili, da bodo izdelali še strašnejše orožje — vodikovo bombo. Tokrat pa niso več poverili Oppenheimerju vodstva nad tem delom, ker je ameriška obveščevalna služba že pri izdelovanju prve atomske bombe «ugotovila», da Oppenheimer ne zasluži zaupanja, ker da je levičar in da se je družil s komunisti. In ko se je začel v ZDA «lov na čarovnice» so Oppenheimerja poklicali pred McChartyjevo komisijo, ga dolgo zasliševali in pri tem poklicali na pomoč še kakih 40 prič, v glavnem Oppenheimerjevih sodelavcev.

Ko so se razmere v ZDA in tudi na svetu nekoliko spremenile, ko se je «lov na čarovnice» prenehal, so Oppenheimerja rehabilitirali. Leta 1963 so mu podelili celo najvišje znanstveno priznanje v ZDA kar zadeva tehnične znanosti. Sam tedanji podpredsednik in sedanji predsednik ZDA Johnson mu je izročil «nagrado Fermi» v znesku 50.000 dolarjev «za njegov izreden delež teoretični fiziki ter za njegovo znanstveno vodenje». Po tej rehabilitaciji je Oppenheimer ponovno postal zelo cenjena osebnost tudi v ZDA, kakor je bil cenjen v mednarodnih znanstvenih krogih, kar zadeva miroljubno uporabo jedrske energije. Kakor smo včeraj poročali, je v svojstvu mednarodno priznanega strokovnjaka za miroljubno uporabo jedrske energije prišel tudi v naše mesto, kjer je sodeloval leta 1964 na prvem zasedanju znanstvenega sveta mednarodnega centra za teoretsko fiziko.

RAZGOVOR Z REŽISERJEM JOŽETOM BABIČEM

PRED JUTRIŠNJO KRSTNO PREDSTAVO BENEDETIČEVEGA DRAMSKEGA PRVENCA

Jutri zvečer bo Slovensko gledališče v Trstu uprizorilo v Kulturnem domu v krstni izvedbi Benedetičev dramski prvenec «Ne vedno kakor lastovke». Za naše gledališče in za slovensko gledališko dejavnost sploh je uprizoritev vsake novitete, zlasti seveda še domače, pomemben kulturni dogodek, ki izpričuje kulturno vitalnost in notranjo potrebo po umetniškem izpovedovanju, kakršna more biti lastna samo posameznikom in narodnim skupnostim, ki so neposredno vključene v svetovne tokove idej in iskanja.

Odrsko postavitev drame «Ne vedno kakor lastovke» je oskrbel režiser Jože Babič, katerega smo tudi zaprosili za razgovor, s katerim želimo naše ljubitelje gledališke umetnosti nekoliko seznaniti s tem novim gledališkim tekstom, oziroma z režiserjevim tolmačenjem sodobne dramaturgije in vloge gledališča.

Benedetiča smo doslej poznali kot pesnika — lirika v modernem pomenu tega pojma, v katerem je lirična samo ideja, slog pa očituje sodoben prijem. Ostaja tudi v svojem dramskem tekstu zvest takemu svojemu umetniškemu nastrojenju, je torej tudi kot dramatik otrok sodobnih tokov v dramaturgiji? In še, kakšne možnosti nudi moderna dramatika odrski realiziciji?

Je točno, Benedetič je tudi kot dramatik ostal pesnik liričnih nastrojenj, pesnik protesta in zaskrbljenosti za človeka in njegove stiske, je torej dramatik, ki se vključuje v sodobni svetovni veletok in njegovo delo je povsem značilno za moderno dramaturgijo, ki ima sicer svoje korenine v posameznih obdobjih gledališkega razvoja. Moderna dramaturgija pa nudi polno možnosti, v nasprotju z dramatiko, ki je slonela na čvrsti literaturi, za avtohtono tolmačenje in uprizarjanje, v katerem je avtorjeva misel sicer prisotna, toda dvignjena na izrazito gledališko izrazilo. Igralci, uprizoritev in režija tu niso več v izključni službi avtorja, niso več samo glasniki avtorjevega besedila pač pa so uvrščeni v kompletno dejanje, so element direktnega posredovanja. S tem se njihova vloga ne zmanjša, je pa spremenjena. Ključni avtor za poznavanje takega gledališča je Brecht, ki je druga stran tako imenovanega gledališča absurda, katerega najvidnejši predstavniki so Beckett, Jonesco in drugi pa do neke mere tudi naš Josip Tavčar. Naše gledališče doslej Brechta res ni uprizarjalo, vendar celovitost gledališke kulture, kot jo SG želi zajemati, ne more biti popolna brez soočenja z avtorji kot so Brecht, Peter Weiss in drugi, saj je njihov uspeh pri gledališkem občinstvu dokaz, da imajo sodobnemu gledalcu res kaj povedati, sicer bi se ne mogli obdržati. Povedati pa imajo zato, ker zajemajo iz sedanje dobe in njenih problemov v čemer je sinhronost gledališča in sodobnega življenja. Kritični klasicizem jim sicer očita, da so odtrgani od literarnih vrednot in od zanesljive etike, avtorji pa jim odgovarjajo z razprodanimi dvoranami in s statistikami, v katero smer se obrača tudi sodobna knjiga. Opraviti imamo pač s svojevrstnim neprekinjenim ciklusom, ko sproti nastopajoči problemi izpodrivajo prejšnje. Amerika se na primer po tolikih desetletjih ponovno obrača k intimnim problemom, k Čehovu in Dostojevskemu.

V kolikšni meri je po Tvoji sodbi moderna sodobna dramaturgija našla svoj odsev v slovenskem gledališkem ustvarjanju na splošno.

Slovensko gledališče prav ob svoji stoletnici z vedno večjim številom domačih novosti vedno bolj izraža zavestno hotenje, da si izoblikuje svoje lastno nacionalno gledališče. To pomeni, da vedno bolj govori o svojih lastnih problemih z deli domačih dramatikov. V preteklosti je bil delež domače dramatike v repertoarjih slovenskih gledališč samo simboličen in celo s Cankarjevim dramatskim opusom je slovensko gledališče v celoti samo dokazovalo, da je navezano na posnemanje svetovnih tokov. Bilo je vseskozi eklektično. Samo za zadnjo sezono pa je bilo na Slovenskem pripravljenih za uprizoritev kar deset domačih dramskih tekstov (od katerih je 8 že izvajanih), kar pomeni, da je že od 25 do 50 odstotkov repertoarjev naših gledališč izpopolnjenih z domačimi novitetami, kar predstavlja začetek nacionalnega teatra.

In naše tržaško Slovensko gledališče? Ali ne misliš, da ima v tem okviru posebno mesto? In zlasti še Benedetičeva noviteta?

Prav gotovo ima naše Slovensko gledališče enakovreden delež pri ustvarjanju slovenskega nacionalnega gledališča. Pomislimo samo na Tavčarjeve novitete v zadnjih letih. In sedaj na Benedetičev tekst. Ko Benedetič obravnava usodo bivanja naših ljudi na tem prostoru, ga najbolj zaposlujejo prav etični problemi nemoči, krivde in večnih vzrokov, zakaj je v tem občestvu venomer zmagoval

Režiser Jože Babič

pritisk, zakaj so ljudje klonili, ko so se drugi upirali (večni kolobar upora in poraza). Ni v tem samo izraz zunanjih sil, ki delujejo na tem prostoru, ampak je v veliki meri tudi rezultat notranjih dogajanj. Istočasno ko so se ljudje žrtvovali, istočasno so na istem telesu rasli tudi elementi asimilacije.

Dramska sila tega teksta je lirična prizadetost, prizadetost poeta ob usodi naroda, ki mu pripada in kjer je brez moči. Ta njegov liričen upor je liričen samo zato, ker nima dejanskih možnosti, da bi to preprečil, je krik, meditacija v dialogih, kjer se kar naprej pojavlja vprašanje nemoči, da bi se uprl določenemu zgodovinskemu procesu. Tej svoji pasivnosti dajejo liki konkreten izraz v liričnih izlivih, v songih in namesto, da bi prav tam, kjer je delo najmočnejše, dogajanje zapletel, usmeri figuro v lirično meditacijo, v zavestno žrtvovanje, ki sledi vsakemu uporu.

Konkretno obravnava Benedetič večno odhajanje naših ljudi v tujino (trenutno v Avstralijo), ljudi, za katere tukaj ni prostora, ne samo ekonomskega, temveč tudi fizičnega. Obravnava usodo naroda, ki ne more doživeti svoje višje oblike, svoje državnosti in zato je prisiljen odhajati. Kar koli jih poskuša zadržati, jih zadrži lahko samo do naslednjega spopada, ko dokončno klonejo ali pa se žrtvujejo.

V začetku si dejal, da nudi sodobna dramaturgija mnogo možnosti za avtohtonost dejanja in tolmačenja, da je v uprizoritvah avtorjeva misel sicer prisotna, toda dvignjena na izrazito gledališko izrazilo. Kako bi to prišlo do izraza v tvoji odrski postavitvi Benedetičevega dela?

Že v besedilu so bili jasni znaki, da bi nekatere simbole in lirične izpovedi podčrtal resničen dokumet stvarnosti v smislu gledališča z dokumentom, kjer postane ob pesniški besedi tudi stvaren, suh dokument enakovredna komponenta ideje. Tako bomo tudi v tej uprizoritvi skušali izpopolniti umetniški učinek z inserti iz dokumentarcev iz filmanih vesti o dogodkih, ki spremljajo naše vsakdanje življenje, ki nas povezujejo z vsakodnevnim dogajanjem. V kontrapunktu s temi inserti pa bodo tudi nekatere projekcije. Songe je avtor vključil že v izvirniku po vzorih iz klasike, kjer jih je povzel tudi Brecht in ki so končno tudi elementi ljudske igre, spevoigre itd. V naši izvedbi je inštrumentalni del songov poverjen znanemu ansamblu «5 fans», ker je njihov način in tudi inštrumentarij najbolj komunikativen. Morda bi se zdelo, da bi taka moderna glasba motila liričen značaj dela, a ni tako, kajti Benedetičeve lirike nikakor ne gre istovetiti s kakšnim sentimentalizmom, temveč s tisto zvrstjo posredne čustvene lirike, ki se odraža tudi pri tako imenovanih pevcih protesta ali nekoč pri pouličnih pevcih. Njihova funkcija pa ni samo spremljevalna, temveč so aktivno vključeni v dogajanje.

Kakšen občutek imaš, ko režiraš slovensko noviteto? Gotovo je to drugače kot če režiraš katero koli drugo gledališko delo?

Tako v Trstu kot drugod po Sloveniji sem režiral že veliko slovenskih novitet in zdi se mi, da je to vedno neka posebna naloga, kjer odpadejo vsa izročila, vsi leksikoni, vse izkušnje. Postavljen si pred golo besedilo, ki mu moraš dati gledališko obliko. Na takem besedilu lahko ustvariš čisto gledališko dejanje. Ključ vsem težavam, omejitvam in skromnostim sredstev, s katerimi razpolagamo in ki se zahtevajo za tako organizirane predstave, čutim, da so v pripravah za premiero domačega dela vsi sodelujoči prežeti še s posebnim čarom.

Pri svojem delu se vseskozi zavzemam, da bi ne postalo konfekcijsko, temveč da bi bilo tako kot v stari obrtniški delavnici, ki prevzame naročilo in ga potem izdeluje in obdeluje kos za kosom in pri tem naletava na vrsto ključnih problemov, ki jih mora sproti rešiti z vsakokratno izvirnostjo. In prav take uprizoritve kot je naša tokratna, nas rešujejo pred nevarnostjo, da bi postali navadni serijski producenti. Zdi pa se mi, da imamo pri nas žal za tak način dela še premalo časa, kot ga je lahko premalo za obrtnika, da odda iz rok enkratno mojstrovino.

Razgovor zapisal JOŽE KOREN

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Sigfrido Maovaz v Občinski

«Ta razstava risb o nasilju in zatiranju, posvečena mojemu očetu Marku Maovzu ob edenindvajsetletnici njegove ustrelitve, je edini, čeprav minljivi spomenik njemu, ki se je boril vse življenje da bi vsi, tudi njegovi sovražniki, postali svobodni.» To je zapisal v katalog Sigfrido Maovaz, ki razstavlja v Občinski galeriji lepo število risb, v katerih podaja krute privide duševno in telesno mučenih borcev za osvoboditev izpod nacifašističnega jarma. Podaja pa vse to brez patosa, a tudi ne grozljivo naravno, temveč bolj kot simboličen opomin sedanji težko preteklost pozabljajoči javnosti. Zato je narisal ljudi, izmučene in izmozgane, povsem gole, da vse njih mišičevje in ne samo tisto obraza, ponazoruje stopnjo njih trpljenja, ki tako postaja splošno ustaljeno v preteklosti in prihodnosti časa. S to miselnostjo je Maovaz povzdignil to svojo, vsekakor protestno umetnost na umetniško nepolemično človečansko višino.

Sigfrido Maovaz se nam odkriva v teh risbah kot odličen iskalec izraznosti človeka v borbi in trpljenju, medtem ko smo ga nekoč, pred njegovo izselitvijo v Rim, poznali bolj kot vešćega ustvarjalca dekorativno iztolkljanih bakrenk. So pa tu podani ljudje običajni možje, vzeti iz brezimne množice upornikov vseh časov, s čimer Maovaz hoče jasno podčrtati vsesplošnost tematike. S popolno lestvico prizorov od nastopa ilegalcev v akcijo, kot to kažeta risbi «Pogum» in «Prvi kamen», njih zajetja, zaslišavanja v risbi «Ven z imeni!», mučenja in pretepanja, pa do prizorov iz koncentracijskih taborišč, kjer se človek spreminja v ličinko in mu postane drobtinica hrane, risba «Sveti krompir», oboževanja vredna svetinja, in še do pokopa do smrti izstradanih, pričara z živčno razgibanimi potezami Maovaz še enkrat pred naše oči to pošastno moro vojne preteklosti, v spomin in opomin, moro, ki jo pooseblja v risbi orla poimenovani «Lik nasilnosti».

Na osrednji steni pa visi zelo velika risba Križanega, ki se je žrtvoval za odrešenje vseh ljudi, kot navaja Maovaz v neki risbi: «Velik ali mali človek je vedno človek.» Tako smo na tej razstavi končno spoznali dela zrelega Maovza, ki smo jih sicer lahko videli le v ponatisih njegovih grafik, ki so izšle v švicarski založbi Arta in Litocluba Carpino iz Rima.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 21.4.) Odpravite vse nepotrebne izdatke. Uveljavili se boste kot govornik.

BIK (od 21.4. do 20.5.) V svojem načrtovanju boste morali upoštevati spremenjene okoliščine. Dober prijatelj bo potreboval vašo pomoč.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Vseh zaprek se lotite kar neposredno. Nekdo vam bo pomagal še v pravem času.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Poverjena vam bo izredno težavna naloga. Posvetite nekaj časa tudi dobremu počitku.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Ne rešujte nobenega vprašanja s pomočjo kompromisov. Ni priporočljivo razpravljanje o družinskih vprašanjih vpričo drugih.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Izredno uspešen dan za vse, ki delajo na umetniškem področju. S svojimi diplomatičnimi sposobnostmi si boste zagotovili izjemen uspeh.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Svoje energije uporabite za dosego nečesa, kar bo trajno. Skušajte biti bolj objektivni pri ocenjevanju ljudi.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Zelo ugodne okoliščine za uveljavitev kakršnih koli novosti. Uspešno boste rešili dolgotrajen spor.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Zagotovljen vam je zelo dobičkanosen posel. Ne zaostrujte še bolj nekega družinskega nesporazuma.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Vse vam bo lahko, če se boste oprli na osebo z večjimi izkušnjami od vaših. Sreča in razumevanje med najmlajšimi.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Pazite se pred prevelikimi in časovno predolgimi napori. Ne spreminjajte svojih odnosov do okolja, v katerem živite.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Pretirano zadovoljstvo spričo doseženega uspeha bi vam utegnilo škoditi. Skušajte odpraviti nekatere razvade v družini.

RADIO VELEVIZIJA

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila - 7.00 Koledar - 7.30 Jutranja glasba - 11.40 Radio za šole - 12.00 Glasovi in slogi - 12.10 Pomenek s poslušalkami - 12.25 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasba iz filmov - 17.00 Skupina «I Leggendari» - 17.25 Radio za šole - 17.45 Nekaj jazza - 18.00 Ne vse, toda o vsem - 18.15 Umetnost in prireditve - 18.30 Pianist Claudio Gherbitz - 18.45 Skupina «The Tokens» - 19.10 Higiena in zdravje - 19.25 Zbor «Slava Klavora» iz Maribora - 19.45 Orkester Mannyja Albama - 20.00 Šport - 20.35 Simfonični koncert - V odmoru: Socialne vede - 22.00 Solisti

Trst

12.05 Furlanski narodni plesi - 12.25 Tretja stran - 13.40 Straussova opereta «Kavalir z rožo» - 14.40 Duo Russo-Safred.

Koper

6.30, 7.30, 12.30, 13.30, 14.30, 20.15 — Poročila - 7.15 Jutranja glasba - 8.00 Prenos RL - 10.15 Poje R. Anthony - 10.35 Plesna glasba - 11.00 Orkester Nelson - 11.15 Plošče - 11.30 Današnji pevci - 11.45 Glasbeni zmenek - 12.00 in 13.00 Glasba po željah - 13.40 Moški zbor iz Dornberka - 14.00 Glasbeni vrtiljak - 15.00 Baletni odlomki - 15.45 Od Soče do Drave - 18.20 Otroški kotiček - 16.45 Operna glasba - 17.40 Plesna glasba - 18.00 in 19.30 Prenos RL - 19.00 George Liberace igra za vas - 22.15 Oktet Dave Pell - 22.35 Martinu in Bettinelli.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila - 8.30 Pevci lahke glasbe - 9.05 Dvořak, De Rose, Berlin itd. - 10.05 Pesmi C. Concine - 10.30 Šola - 11.30 Operna antologija - 12.47 Ženska danes - 13.33 Nepozabni motivi - 14.40 Pesmi s festivala v Sanremu - 16.00 Spored za mladino - 17.15 Poje Sergio Centi - 17.45 Slovstvo in umetnost - 18.15 Glasba za mladino - 20.20 Gounodova opera «Faust».

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila - 8.45 Orkester - 9.40 Glasbeni album - 10.00 Jazz - 10.15 Pet celin - 11.42 Pesmi desetletja - 13.00 Vaš prijatelj Rascel - 14.00 Juke box - 14.45 Plošče - 15.00 Izbrani motivi - 15.15 Mezzosopranistka G. Antonini - 15.35 Komorna glasba - 16.00 Mednarodna lahka glasba - 17.05 Pesmi s festivala v Sanremu - 17.35 Veliki orkester - 18.35 Psihologija otroka - 20.00 Glasbeno-govorni spored - 21.00 Znanstvena oddaja - 21.10 Kitajska - 21.40 Ritem in simfonija.

III. program

18.30 Lahka glasba - 18.45 Kulturni pregled - 19.15 Beethoven, Clementi itd. - 20.30 Mozartove variacije za klavir - 22.30 Spomin na Piera Jahierija.

Slovenija

6.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.30 — Poročila - 8.05 Glasbena matineja - 8.55 Pravljice in zgodbe - 9.10 Lepe melodije - 9.45 J. Severl. Lebič: Snežni otroci - 10.15 Chopinove klavirske skladbe - 10.45 Človek in zdravje - 11.00 Turistični napotki - 11.15 «Oj Triglav moj dom»... - 12.00 Na današnji dan - 12.10 Jug. pevci zabavnih melodij - 12.30 Dr. Brglez: Plesniva krma je škodljiva - 12.40 Finale Webrove opere «Čarostrelec» - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Veliki zabavni orkestri - 14.35 Naši poslušalci čestitajo - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 Solisti Zrimškova, Bratuž-Kac

Goriško-beneški dnevnik

SEJA OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Priprave za odobritev predloga o poobčinjenju trošarinske službe

V prid odločitve ne govorijo samo številke, ampak tudi uveljavljanje politične volje - Pomisleki liberalcev - V petek obravnava pravilnikov

Na seji občinskega sveta v Gorici v ponedeljek zvečer so pod predsedstvom župana Martine pričeli obravnavati predlog odbora, da preide trošarinski urad pod neposredno občinsko upravo. S tem v zvezi je bila sestavljena posvetovalna komisija občinskega sveta, ki je zbrala vrsto predlogov ter se na osnovi podatkov izrekla za neposredno službo. Po zaključku diskusije je župan pozval tiste svetovalce, ki bi želeli predložiti spreminjevalne predloge k dvema pravilnikoma o urejevanju te službe, da to store do danes opoldne in tako omogočijo odboru njihovo tehtno obdelavo, nakar se bo občinski svet ponovno sestal v petek.

O izvidih posvetovalne komisije občinskega sveta je najprej spregovoril svetovalec Fogar (KD), ki je dejal, da je v letu 1965 prejela ustanova INGIC na osnovi 0.5 odstotka marže okoli 3.4 milijona dohodka. Če bi se pod novo upravo pristelo k temu znesku še zaslužek od povečanega prometa s prosto cono in drugimi dohodki, bi se moral čisti zaslužek zvišati na okoli 7 milijonov.

Liberalec Caselgrandi je nasprotoval poobčinjenju službe, ki da ne bo tako dobro delovala kot sedaj, medtem ko je Battello (KPI) navedel razloge za poobčinjenje službe: nad njo ni bilo učinkovitega nadzorstva in zato tudi ni bilo pravičnega plačevanja trošarine. Svetovalec je dejal, da je nujno izboljšati to službo in doseči večji denarni efekt, kar sedaj ni bilo mogoče uresničiti zavoljo — tako je dejal direktor urada — povprečnih delovnih uspehov. Večje nadzorstvo nad uvozom blaga in višje dohodke bo mogoče doseči, če se bodo primerno izkoriščale naslednje ugodnosti: geografski položaj, prosta cona in uporaba carinskih organov, kar zadeva uvoz.

Svetovalec Sancin (PSU) je rekel, da so se goriški socialisti, katerih socialdemokratska komponenta je pred leti izstopila iz občinskega odbora, ker se ni strinjala s politiko na tem specifičnem sektorju - odločili za neposredno upravo iz političnih razlogov. Ekonomični razlogi niso bili edini, ki so odločali pri tej izbiri, ampak tudi prizadevanja po kvalitetnem napredku.

Liberalec Chiozza je dejal, da bodo uslužbenci INGIC po novem izenačeni z občinskimi uslužbenci, o katerih se ve — kakor o vseh uslužbencih javnih uradov — kolikšna je stopnja proizvodnosti. Ni izključeno, da se bodo nalezli njihove bolezni.

Odbornik De Simone, ki je odgovoril na trditve posameznih svetovalcev, je dejal, da so bile številke najbolj prepričljiv razlog pri odločitvi. Priznal je, da je poobčinjenje prvi korak, ki mu bo nujno moralo slediti izboljšanje službe s povečanjem dohodkov. Kakor smo že napisali, se bo razprava o zadevi nadaljevala v petek.

Nato so prešli k upravnim vprašanjem ter odobrili nekatere prispevke: 200.000 za kritje stroškov nogometna tekme Italija - Francija 680.000 lir za povečanje stroškov pri pobratenju z Venlom, 250.000 lir ustanovi CRI za šolske preglede ter 100.000 lir za postavitev spomenika padlim mornarjem v parku Rimembranza. S tem v zvezi je Battello želel zagotovilo, ki mu ga je predsedujoči odbornik Candussi tudi podal, da bodo kmalu obravnavali njegovo interpelacijo o postavitvi spomenika padlim partizanom.

Sancin je dejal, da postavitev spomenikov (n. pr. mornarjem) in poimenovanje ulic ustvarja vtis, da pri nas živimo samo od spominov in se tako oddaljujemo od vsakdanjosti. Sprva je nameraval glasovati proti predlogu, da se zavrejo pobude, ki bodo upravičeno pripravile še druge rodove vojske k posnemanju.

Sledila je tajna seja, ki se je zaključila opolnoči.

OBVESTILO ZA KMETOVALCE

Pocenitev postopka za dosego bencinskih bonov

UMA iz Gorice zahteva, da lastniki kmečkih strojev, ki prosijo za bencinske bone, vlagajo prošnje in drugo dokumentacijo na kolkovanem papirju za 400 lir; dodajati morajo izjave o najemni spolovinarski in drugih pogodbah kakor tudi dopolnilne izjave, dasiravno je več lastnikov. Alleanza provinciale coltivatori se je obrnila na deželno odborništvo za kmetijstvo, da bi v okviru svoje pristojnosti posredovalo pri pristojnih organih, da bi kmetovalce oprostilo teh bremen. Odbornik Comelli je pred dnevi kmečki organizaciji sporočil, da je UMA v zadnjem času pričela sprejemati samo en notarski akt od najemnikov ali spolovinarjev, ki obdelujejo zemljo večjega števila lastnikov. Na takšen način bo mogoče zmanjšati stroške postopka za dodelitev bencinskih bonov.

UGOTOVITVE ODBORA TRGOVINSKE ZBORNICE

Vojaške služnosti zavirajo gospodarske pobude na Goriškem

Jasnejše tolmačenje zakona o prosti coni

Na zadnji seji odbora trgovinske zbornice v Gorici je predsednik cav. Bressan poročal o svojem nedavnem potovanju v Rim in pogovorih ter njihovo vsebino z raznimi ministrskimi funkcionarji. Posebno zanimivi so bili pogovori na ministrstvu za industrijo, trgovino in obrtništvo o zadevah trgovinske zbornice ter na finančnem ministrstvu o vprašanjih uprave proste cone, zaupane trgovinski zbornici, ter zadev, ki so se pojavile z njeno obnovitvijo.

Predsednik je nadalje poročal o goriškem obisku generalnega direktorja za carino pri finančnem ministrstvu. Ob tej priliki so potrdili nekatera načela, pojasnjena med pogovori v Rimu, o nekaterih konceptih, zapopadenih v zakonu o prosti coni, ki so se doslej tolmačili na različne načine.

Odborniki so nato imenovali svoje zastopnike v skupščino deželne unije trgovinskih zbornic ter proučil dnevni red prihodnje skupščine konzorcija za industrijski razvoj Tržiča. Poglavitne važnosti v tem dnevnem redu je odobritev izvršilnih načrtov infrastruktur prvih dveh faz začetnih del v industrijski coni.

Tudi letos bodo proslavili dan zvestobe delu ter odlikovali zaslužne delavce in delodajalce. Odobrili so nekaj prošenj za namestitev bencinskih črpalk ter proučili kvarne posledice, ki jih povzroča podaljšanje vojaških služnosti industrijskemu sektorju, zlasti pa podeljevanju kreditov iz krožnega sklada za gospodarske pobude v Gorici in Trstu. Odbor bo na pristojnem mestu odločno zavrnil neopravičljive zapreke, ki se postavljajo po robu gospodarskim operaterjem pri njihovih koristnih pobudah v naših krajih.

ZAHVALA

Slovenska kulturno gospodarska zveza se najiskreneje zahvaljuje pevskim zborom, predstavnikom članic SKGZ, funkcionarjem, oblastem in gostom, ki so s svojo udeležbo na tretjem zasedanju izvršnih odborov Italijanske unije za Istro in Reko ter SKGZ pripomogli k tako uspelemu vokalnemu koncertu in srečanju dveh manjšinskih organizacij v Gorici.

ZARADI STAVKE SODNIH ZAPISNIKARJEV

Odložena razprava o tihotapstvu proti Bigotu in soobtožencema

Tudi jutri ne bo pri okrajnem sodišču razprav

Tudi na goriškem sodišču je bilo včeraj paralizirano delo zaradi stavke sodnih zapisnikarjev, ki bo trajala tudi danes in jutri. Stavka je vsedržavna ter zahtevajo zapisnikarji točno ureditev svojih delovnih odnosov in redno priznavanje ter izplačevanje izrednega odnosno nadurnega dela.

Zaradi te stavke je bila ponovno odložena sodna razprava proti goriškemu trgovcu in bivšemu predsedniku trgovinske zbornice Giovanniju Bigotu in dvema njegovima soobtožencema. Razprava je bila določena za včeraj dopoldne pred goriškim okrožnim sodiščem, pa so jo morali prenesti na petek 3. marca. Obtoženi so tihotapstva blaga v zvezi z goriško prosto cono in kot izhaja iz obtožnice gre za prestopek večjega obsega. Zato vlada med goriško javnostjo za zadevo veliko zanimanje in je že pred leti, ob prijavi sodnim oblastem, zadeva povzročila živahne in najrazličnejše komentarje. Obtoženci iz tega procesa so za svojo obrambo najeli kar tri izmed najvidnejših goriških odvetnikov in sicer Cosso, Devetaga in Pascolija.

Po vsej verjetnosti bodo morali zaradi stavke odnesti tudi jutrišnje tedenske razprave okrajnega sodišča v Gorici, ki jih bodo pravtako odnesli na prihodnji četrtek. Odložili so tudi civilne razprave, ki so bile na dnevnem redu včeraj in danes ter bodo prišle na vrsto šele prihodnji teden.

Folklorna skupina iz Rezije nastopa te dni v Milanu

Folklorna skupina iz Rezije, ki šteje 12 plesalk in plesalcev ter tri godce, vsi oblečeni v pestre rezijanske narodne noše, je pred dnevi odpotovala v Milan, kjer nastopa na državni reviji narodnih noš, plesov in popevk, ki ga je organizirala ustanova Piccolo teatro. To je edina folklorna skupina iz dežele Furlanija-Jul. krajina, ki zastopa našo deželo na tej zanimivi reviji ter bo gotovo tudi med najbolj originalnimi.

Najdeni predmeti

Na poveljstvu mestnih stražnikov hranijo naslednje najdene predmete: moški zapestni uri, ciklomotor, tri moška kolesa, ženski kolesi, dva para moških usnjenih rokavic, en par ženskih usnjenih rokavic, volnen šal. Lastniki morejo dobiti izgubljene predmete na poveljstvu mestnih stražnikov v Mazzinijevi ulici.

Iz tržiške bolnišnice

Na delu pri gradbenem podjetju se je včeraj ponesrečil 44-letni Aldo Visintin iz Ronk, Ul. Divisione Julia. Ker si je prizadejal precejšnjo rano na levi roki, so ga pridržali v tržiški bolnišnici na zdravljenju za 10 dni.

Na palcu leve roke se je po nesreči porezal 80-letni Guido Pecchinato iz Tržiča. V bolnišnici so mu nudili prvo pomoč; okreval bo v nekaj dneh.

Kino

Gorica

VERDI. 17.00: «Cover girls, ragazze di tutti», G. Moll in M. G. Buccella; italijanski barvni film v kinemaskopu, mladini pod 18. letom prepovedan.

CORSO. 17—22: «Per mille dollari al giorno», Z. Hatscher in A. M. Pierangeli, v barvah in kinemaskopu, italijanski film.

MODERNISSIMO. 16.45-22.30: «Racconti a due piazze», M. Serrault in S. Koscina; mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE. 17.15: «Io sono Dillinger», M. Aramas in M. Mobley; mladini pod 18. letom prepovedan.

VITTORIA. 17.15: «Tanganica», Van Heflin in Ruth Roman, ameriški barvni film; zadnja ob 21.30.

Tržič

AZZURRO. 17.30—22: «Tre notti violente», B. Halsey in M. Lee. Kinemaskopski film v barvah.

EXCELSIOR. 16—22: «Siberia anno 50». Ruski dokumentarni vojni film.

PRINCIPE. 17.30: «Lo strano mondo di Daisy Clover», N. Wood in Ch. Plummer. Barvni film.

S. MICHELE. 19—22: «Un treno è fermo a Berlino», J. Ferrer in J. Flinn.

Ronke

EXCELSIOR. 19—22: «I peccatori di Peyton», Lana Turner. Kinemaskopski film v barvah.

RIO. Zaprto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna ALESANI, Ul. Carducci 38, tel. 22-68.

DEŽURNA LEKARNA V RONKAH Danes ves dan in ponoči je v Ronkah odprta lekarna «Alla Stazione», dr. Matitti, Viale Garibaldi 3, telefon 75046.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU «Centrale» dr. Fitz & Enneri, Piazza della Repubblica 23, telefon 72341.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

NA PODLAGI DEŽELNEGA ZAKONA ŠTEVILKA 20

43 milijonov lir za ograditev igrišč

V goriški pokrajini nad 4 milijone za ureditev športnih naprav

Na predlog odbornika za šport in rekreativne dejavnosti Cumbata je deželni odbor na včerajšnji seji potrdil dodelitev razpoložljivih fondov za uresničenje čl. 2 deželnega zakona z 10. avgusta 1966 št. 20, ki govori o podpori za gradnjo ali ureditev športnih in rekreativnih naprav. Ta podpora bo služila za ograditev 80 nogometnih igrišč. Toliko je namreč športnih naprav, ki so brez predpisane varovalne mreže, za ureditev katerih bo dežela prispevala približno 43 milijonov lir. S tem ukrepom, ki je zelo važen, bodo uredili igrišča, tako da bodo odgovarjala predpisom javne varnosti in italijanske nogometne zveze.

Dodelitev, ki so jo proučili s sodelovanjem odbornika za javna dela in tehničnih organov CONI, se nanaša na 77 prošenj športnih organizacij v 1966. in 3 v 1967. letu.

Največji del deželne podpore bo šel v korist športnih naprav v videmski pokrajini, kjer so igrišča, kljub množičnemu delovanju amaterskih nogometašev, neurejena. V tej pokrajini bo podpora, od 400.000 do 4 milijone lir, služila za ureditev 53 naprav za skupno nad 29 milijonov lir. V pordenonskem okrožju bodo z 9 milijoni lir uredili 18 igrišč, medtem ko bodo v goriški pokrajini porabili za ograditev 9 igrišč nad 4 milijone lir.

Odbor je številne prošnje odbil iz raznih razlogov. Te bodo ponovno prišle v poštev, ob izpopolnitvi pomanjkljive predložene dokumentacije, tedaj ko bo splošna delitev sredstev, ki jih za ureditev športnih in rekreativnih naprav predvideva deželni zakon št. 20.

BOKS

GOTEBORG, 21. — Šved Bosse Petterson je predložil svoji boksarski zvezi izziv na dvoboj za evropski naslov superwelter kategorije, ki ga brani Italijan Mazzinghi. Po vesteh iz švedskih boksarskih krogov naj bi bil dvoboj za naslov v Goteborgu.

Mazzinghijev prokurator Adriano Sconcerti je zadevo sprejel na znanje in je izjavil, da čaka samo na odločitev EBU. Med tem pa premišljuje o možnosti nastopa za svetovni naslov srednje junior kategorije, ker je sedanji prvak Korejec Ki Soo Kim pripravljen nastopiti proti Mazzinghiju tudi v Italiji.

* * *

TOKIO, 21. — Danes so javili, da bo maja letos v Tokiu dvoboj za svetovni naslov mušje kategorije med sedanjim prvakom Argentincem Horaciom Accavallom in japonskim izzivačem Kiyoshijem Tanabejem.

* * *

GENOVA, 21. — Jutri zvečer bo v Genovi dvoboj za italijanski naslov superlahke kategorije med Brunom Arcarijem in Efrejem Donatijem. Pred dvobojem, ki bo v prostoru znane restavracije, bodo goste postregli s koktailom, po srečanju pa z večerjo.

* * *

DALLAS, 21. — Svetovni prvak welter kategorije Američan Curtis Cokes je premagal s k. o. v tretji rundi rojaka Teda Whitfielda. Ta zmaga, ki je bila sicer predvidena, preseneča predvsem, ker je Cokes, proti svoji navadi, napadel nasprotnika od prve runde in ga s silovitimi jabi spravil predčasno do končnega štetja na tla.

ATLETIKA

DÜSSELDORF, 21. — Nemška atletska zveza je določila tekmovalce, ki se bodo udeležili evropskega prvenstva «indoor», ki bo 11. in 12. marca v Pragi. Določeni atleti in atletinje so naslednji:

Metz in Hirscht (50 m), Kinder (400 m), Kemper (800 m), Norpoth in Hillen (1500 m), Norpoth, Girke in Philipp (3000 m), John (55 m ovire), Speilvogel, Drecoll in Schilkowski (višina), Engel (palica), Latzer (daljina), Sauer (troskok),, Birlenbac (krogla), Rost, Stoek in Trabert (50 m ženske), Enning (400 m ženske), Kessler Rottmueller (800 m ženske), Frisch, Balck in Schell (50 m ovire ženske), Fuchs (krogla ženske).

SMUČANJE V DOLINI AOSTE

Italijansko prvenstvo v alpskih disciplinah

Zaradi slabih vremenskih razmer nekatere proge neuporabne

COURMAYEUR, 21. — Slabe vremenske razmere v dolini Aoste so postavile v dvom izvedbo italijanskega prvenstva v alpskih disciplinah, ki bi se moralo začeti jutri. Snega je v prejšnjih dneh zapadlo precej, saj ga je bilo na tekmovalnih progah dober meter svežega. Kasneje je začelo deževati in pojavila se je tudi toča, tako da so proge praktično neuporabne. Podoben položaj je tudi v okolici Chamonixa, kjer bi moralo biti francosko prvenstvo.

Danes zjutraj se je sestala tehnična komisija, ki je vnesla v začetni spored nekaj sprememb. Če bo vreme količkaj ugodno, bo italijansko smučarsko prvenstvo v alpskih panogah potekalo po naslednjem razporedu:

v sredo, 22. t. m. — slalom za moške in ženske

v četrtek, 23. t. m. — veleslalom za moške in ženske

v petek, 24. in v soboto, 25. t.m. — no stop in tekmovanje v smuku.

Če bodo proge v slabem stanju, bo tehnična komisija izvedla namesto smuka veleslalom.

Kljub neugodnim vremenskim razmeram se bo jutri vseeno začelo italijansko prvenstvo v alpskih panogah. Tehnična komisija je potrdila, da bo jutri slalom, medtem ko bodo ostale tekme v naslednjih dneh, ko, upajo, da bo vreme bolj naklonjeno.

Za letošnje prvenstvo se je vpisalo 84 smučarjev in 90 smučark, ki se bodo potegovali za članske naslove in dekleta tudi za juniorke, medtem ko bodo juniorji tekmovali od 8. do 11. marca v Limoneju.

V odsotnosti Zandegiacoma, Dibone in De Tassisa, ki so poškodovani, ter Mussnerja in Mahlknechta, ki nastopata na mednarodnem vojaškem tekmovanju v Libanonu, so prognoze v korist Vacheta, Senonerja in Piazzalunge.

V ženski konkurenci bo Giustina Demetz prav gotovo najhujša tekmica Gloriande Cipolle, ki nastopa na domačih tleh.

Prvi start v moškem slalomu bo ob 9.30, medtem ko ure tekmovanja žensk še niso določili.

* * *

CHAMONIX, 21. — Isabelle Mir je danes zmagala v veleslalomu francoskega smučarskega prvenstva v alpskih panogah. Na drugo mesto se je uvrstila France Jeangeorges, na tretje pa Florence Steurer. Marielle Goitschel in Annie Famose ne nastopata na prvenstvu.

KOŠARKA ZA POKAL EVROPSKIH PRVAKOV

Drevi Simmenthal gost Villeurbanne

Milančani v Lyonu z najboljšo peterko

MILAN, 21. — Košarkarska ekipa milanskega Simmenthala je danes odpotovala z vlakom v Francijo, kjer bo jutri nastopila v Lyonu v tekmi B skupine turnirja za pokal evropskih prvakov z najboljšim transalpinskim moštvom Villeurbanne.

Od članov ekipe italijanskih prvakov je Gnocchi ostal zaradi bolezni doma, Riminucci pa se bo pridružil tovarišem šele jutri zjutraj. Jutrišnji dvoboj bo precej naporen za Simmenthal. Predvsem Villeurbanne prvič nastopa na tem prvenstvu, zaradi česar niso znane ne možnosti te peterke ne njihov sistem igre ne sposobnosti posameznikov.

Milančani so še pred tekmo z Olimpijo v Ljubljani prebredli krizo, zaradi česar so danes v izredni formi. Trenutno so v B skupini v vodstvu, zaradi česar bodo skušali tudi jutrišnjo tekmo zaključil če ne z zmago, pa vsaj z minimalno pasivno razliko. Jasno, da bodo to skušali nadoknaditi v povratni tekmi na domačih tleh. Ohranitev prvega mesta je namreč zelo važno, ker bi se Simmenthal znašel v prihodnjem kolu pred drugouvrščeno v A skupini, kar bi ji olajšalo pot do osvojitve najvišjega evropskega naslova. Gre za praško Slavijo, ki je po mnenju izvedencev šibkejša od leaderja A skupine Real Madrida.

Na škedenjskem igrišču je Bor v nedeljo zabeležil drugi poraz v letošnjem promocijskem prvenstvu s Servolano. Na sliki prizor med nedeljskim spopadom pod košem

ŠAH

Turnir za študente tržaške univerze

Tržaški šahovski klub (Società Scacchistica Triestina) organizira tudi letos šahovski turnir za univerzitetne študente, ki so vpisani na tržaškem vseučilišču pod pogojem, da niso klasificirani pri italijanski šahovski zvezi.

Turnir se bo začel v sredo 1. marca ob 20.30 na sedežu kluba — Caffe' Firenze, Ul. Giulia 4 — in se bo nadaljeval v petek, ponedeljek, sredo itd. od 20.30 do 22. ure. Predvidevajo, da bo turnir trajal 2 ali 3 tedne.

Ker gre v glavnem za propagandni turnir za začetnike, bo ta potekal brez časovne omejitve ne vpisovanja potez. Vpisnina je 100 lir, ki jo je treba plačati blagajniku kluba vsak večer od 18. do 20. ure.

CARLO LEVI (9.)

BESEDE SO KAMNI

Zaradi velike množice si težko prišel v cerkev. Po cestah ni bilo četveronožcev niti oslov niti koz niti drobnice, ki jo je prizadel razglas: nasprotno pa so bile tu muhe, lene, potrpežljive muhe ob začetku jeseni, zmagovite zmagovalke tolikšnih bitk, muhe v brezštevilnih rojih. In vstopile so skupaj z nami, v lepo cerkev iz leta 1400, v cerkev, ki je bila nekoč mošeja, kot da bi morda tudi one hotele izraziti spoštovanje županu in bogu, letalo jih je na tisoče po zraku prepolnem glasov s kora in trmasto so se usedale na obraze zvestih, na oblastnike, ki so klečali, na ameriške časnikarje, na fotografske aparate, na policaje, na motoriste s čeladami in končno na lep preroški obraz in na veliko belo brado znamenitega isnelskega patra Padra Domenica, generala kapucinov in Difensora del Vincolo al Tribunale, della Sacra Rota, ki je prišel nalašč zato iz Rima. Službo božjo je bral mlad duhovnik z bikovskim vratom, črnimi očali in zeleno štolo ter je bil prav tako sorodnik gospoda Impellitterija. Maša je bila dolga in slovesna: v prvi vrsti se je župan križal s palcem desne roke po ustih po starodavnem običaju žensk iz Isnella, ki so se tako križale, kadar se je bližala nevihta, da bi uročile neurje.

V moji bližini je stal mladenič s tenkimi črnimi brčicami, ki sem ga bil že srečal v hotelu v Palermu: očitno je bil policijski agent iz Impellitterijevega spremstva; spoznal me je, sam ne vem kako, in mi zašepetal: «Ali bi mi vi lahko, vi ki ste pisatelj, povedali, kako se napiše roman? In ne bi rad napisal samo enega; šest let sem bil v ujetništvu in videl toliko stvari. Toda kaj je potrebno storiti potem, da ga izdaš? Na koga naj se obrnem? Jaz ne vem nič o tem. Vi morate to vedeti.» Celo on, policijski agent, se je počutil kot igralec, umetnik. Medtem ko sem mu polglasno razlagal, da obstajajo založniki, naju je prekinil dolgi in suhi sorodnik s poševnimi očmi, ki sem ga bil videl že dan prej in ki je bil prišel od daleč. Imel je enega najbolj žalostnih obrazov, kar sem jih videl. Rekel mi je: «Ob vsej tej številni množici ljudi nimam poguma, da bi se predstavil. Saj me sploh niti videl ni. Ti bi mu moral povedati, da sem jaz tukaj! Edino jaz sem resnični Impellitteri, vsi drugi pa so Billitteri! Moraš mu to povedati!» Toda kako naj mu to povem? Maša se je bližala koncu in po pozdravnem mašnikovem govoru («Pred petdesetimi leti je stopil sem noter otročiček, da bi ga prenovili v krstni vodi. Kdo bi si bil mislil, da se bo po petdesetih letih vrnil semkaj kot župan največjega mesta sveta! To je čudež prave vere. Da bi mogla ta vera svetiti v prid Cerkvi in narodom!») so vsi krenili proti izhodu.

Po rojstvu v Bogu, še rojstvo na svetu; po božjem hramu še državna palača: iti smo morali na občino, ki je bila samo nekaj metrov daleč. Semkaj sem prišel le s težavo, ker je bila množica še gostejša: vsa ulica je bila preplavljena s srečnimi obrazi. Vsa občina je obsegala dve sobici v prvem nadstropju stare hiše, do katere si prispel po strmih stopničkah. Tu so nam pokazali dragocene listine, rojstni list, in prošnjo za vizum za izselitev, ki jo je vložila mati malega Vincenzina in jo podkrižala z velikim križem, ker je bila nepismena. In tu so gostu tudi podarili spominke: veliko fotografijo Isnella v srebrnem okviru, osladno rožnati roman izpod peresa neke gospe iz Isnella pod naslovom *«Vrni se zanje!»* in končno srebrno skrinjico z isnellsko prstjo in vrezanim napisom: «Občina Isnello podarja svojemu sinu Vincenzu Impellitteriju». Izročitev prsti je bil starodavni fevdalni običaj Duhovnik Grisanti piše namreč v eni svojih učenih knjig, v poglavju pod naslovom «Strašni spomini»: «Giovinetto je izvedel od osemdesetletnih ljudi, da, kadar se je Gospodar (tako so imenovali isnellskega grofa) vračal po daljši odsotnosti v Isnello, so morali občinski svetniki po zakonu stati pred glavnimi vrati v vas (ki so jih pred kratkim podrli), da bi ga sprejeli in mu izročili na pladnju prgišče zemlje in ključe vrat v znamenje svojega vazalstva.» Gospod Impellitteri ni imel ključev, ker jih enostavno ni več, toda imel je zemljo, kakor je prav, kajti vstopal je v svojo vas ne sicer kot kak grof ali fevdalni gospod, temveč kot župan Amerike, kot kralj neba.

Z balkončka, ki je gledal na ulico, so se torej oglasili prvi uradni pozdravi: pozdrav predstavnika sicilske pokrajine, isnellskega župana in zahvala gospoda Impyja. Prav lahko bi se posmehoval vsem tem govorom: ne bi bilo potrebno Gogoljevo pero iz Mrtvih duš, zadostovalo bi, da bi prepisali stenografski zapisnik, seveda, če obstaja, ne da bi ga spreminjali. Toda tega ne bom storil, ker bi ne bilo prav. Ti govori so bili namreč kljub svoji nedeljski retoričnosti vendar na svoj način popolni. Predstavnik pokrajinske oblasti je s ponosom govoril o ubogem izseljencu, ki je postal znamenit: «ne zaradi velikodušne krepostnosti, temveč zaradi dveh zakonov Sicilije: zakona časti in zakona ljubezni». In rekel je še, kako «se osebni Impelliterijev ponos staplja in raste v ponos vseh štiri tisoč občanov Isnella, in, če dovolite, s ponosom vseh štirih milijonov Sicilijancev». «Ti si pokazal,» je dodal, «tisto, kar je resnični smisel našega Imperija in gospostvo našega ljudstva, prvenstvo naše civilizacije. Ti, resnični Sicilijanec po rojstvu, Sicilijanec s krstnim listom, si eden tistih prečudovitih kolonov, ki si brazdal morje, da si ga mogel zdaj preleteti v orlovskem poletu in ki so ustvarili Imperij: Imperij dela. Moram se ti zahvaliti, dragi Vincenzo, v imenu vseh, kajti vsi čutijo zmagoslavje svoje rase v tvoji osebi: in to se je zgodilo zato, ker v New Yorku vladata svoboda in enakopravnost.» In tako dalje.

Kar zadeva Imperij in zibelko (mislim na ono, kar sem videl na zidu s podpisom M.), kar zadeva raso in kar zadeva vse druge svetniške kategorije, je govornik dejal eno samo resnično stvar: Isnello je slavil samega sebe. Sleherni je v Impellitteriju spoznaval samega sebe. Bil je kakor Kristus, kakor Bog-Človek. In bilo je v skupni človeški naravi, tudi v sicilski in isnellski, da so ga vsi gospoda in ljudstvo, častili in obeževali: kajti bil je človek kakor oni, Sicilijanec kot oni. Iste stvari je povedal, samo bolj preprosto isnellski župan, po poklicu učitelj: čutil se je tovariša z gospodom Impellitterijem in zato tudi bolj sorodniškega, bolj enakega in ponosnejšega ter seveda tudi srečnejšega.

Ne vem, če je bil gospod Impellitteri v angleščini boljši govornik: v sicilijanščini je bil nedosegljiv. Razumel je, da slavijo njegovi rojaki v njem same sebe in je v kratkih besedah položil vse prepotrebne osnove, da bi izkristaliziral mit, v katerem lahko krpačev sin zavzame mesto mizarjevega sina.* Pričel je s tem, da je kot newyorški župan «srečen» ob vrnitvi v mesto «svojega izvora». Morda je bilo temu vzrok njegovo pičlo znanje italijanščine ali pa morda globoka slutnja, rekel je torej in vedno rajši «izvor» kot «rojstvo» in s tem neopazno sprejel svet pravljičnosti in je potlej šel do končno po tej poti naprej. Govoril je o svoji soprogi, o svojem očku in mamici in rekel: «Sem sin ubogega krpača, ki je zapustil Isnello brez prebite pare v žepu s šestimi sinovi in potem je prišla še hčerka: tod so se rodili samo moški. V Ameriki pa deklica. Zato je zaradi demokracije omogočeno vsem tem dečkom, ki delajo danes v žveplenih žudnikih, da postanejo jutri rimski župani ali šefi Italije ali pa newyorški župan kakor jaz. To sta demokracija in svoboda! Tu sem bil krščen in danes sem župan največjega mesta na svetu. Naj živi Sicilija, naj živi Italija, naj živijo Združene države Amerike!»

* Avtor misli na Kristusa (op. prev.)

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1, II., Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRAN... 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir celoletna 7.700 lir — SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (110.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1, telefon 22-307, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 503-3-85 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst